...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! 43-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

...СС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 69 (11055) | 1966 оной мартын 24, четверг | Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

...АБШАЛАН ҺАЙЖАРУУЛХА ҺАРА ҮНГЭРГЭХЭ ТУХАЙ

...еспубликын колхоз, совхозуудай хээрын сабшалангууд ...ажалда тэжээл бэлдэхэ гол эшэ үндэһэн боложо үгэнэ. ...иие хараада абан, колхоз, совхоз бүхэнэй **сабшалан-... дээрэ абтахаар хараалагдаһан хэдэ хэдэн хэмжээ ...гануудые бэелүүлхэ һарые** энэ оной апрелиин 5-һаа ...5 хүрэтэр үнгэргэхэ гэжэ КПСС-эй обкомой бюро, Бу-...ай АССР-эй Министрнүүдэй Совет соносхобо.

...абшалан уһалха, сабшалан дээрэ наг шэбхэ гаргаха, га-...тэгжүүлхэ түсэбүүдые, 1966 ондо сабшалан дээрэ бэе-...дэхээр хараалагдаһан бусад шухала хэмжээ ябуулга-...е заатагүй дүүргэхыень Хүдөө ажахын министерство, ...ай ажахын болон газарые һайжаруулгын талаар рес-...кын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи управлени, ...хозтехникэ» гэжэ республиканска нэгэдэл, райгүйсэд-...уд, үйлэдбэриин управленинүүд болон колхоз, совхозуу-...үтэлбэрилэгшэдые КПСС-эй обкомой Министрнүүдэй ...уялгалаа. Тиихын тулада һайрамай уһа тогтоожо, саб-... болон бэлшээри уһалха газар уһалагшадай ...ануудые бүридүүлэн байгуулха, насосно станцинуудые ...лэхэ, шэбхэ зөөхэ, сабшалан үтэгжүүлхэ, бургааһа шугы-... сэбэрлэхэ талаар, тракторна сквозной отрядуудые эм-...хэ талаар тодорхой хэмжээнүүдые уһалууриин системын управлени, ажахы бүхэндэ абаха, һарын үе соо наг шэбхэ зөөхэ, сабшалан үтэгжүүлхэ болон уһалха, мүн бусад хүдэлмэри хэхэ талаар эдэ отрядуудта, тэрэшэлэн эбэртэ бодо малай фермэнүүдтэ, хонишодой бригадануудта тодорхой даалгабаринуудые үгэхэ хэрэгтэй.

КПСС-эй райкомууд, райгүйсэдкомууд, үйлэдбэриин управленинүүд, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд урмашуулгын хэмжээнүүдые хараалан зохёохо, ажахы бүхэндэ сабшалан һайжаруулха талаар хараалагдаһан хэмжээнүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө газар уһалагшадай звенонуудай, отрядуудай, бригадануудай, хонишодой бригадануудай, тус тус луговодуудай үрэ ехэтэй мүрысөө эмхидхэхэ уялгатай.

КПСС-эй райкомууд, колхоз, совхозуудай партийна эхин организацинууд колхозникуудай, совхозуудай хүдэлмэришэдэй дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри шангадхаха, сабшалан һайжаруулха, уһалха талаар хэгдэхэ хүдэлмэриин хойноһоо хинажа байха зэргэтэй.

Сабшалан дээрэ бэелүүлэгдэхэ хэмжээнүүдэй ямараар дүүргэгдэжэ байһыень «Правда Бурятии» болон «Буряад үнэн» газетэнүүдэй хуудаһанууд дээрэ үргэнөөр бэшэхэ.

ТҮСЭБЭЙ ЖОЛОО КОММУНИСТНУУДАЙ ГАРТА

Үргэн уужам Буряад оронойнмай хүдөө нютагуудаар алдарта Коммунис партиин хорин гурбадугаар съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөнэй долгин эршэ хүсэеэ зэлэ татаһаар. СССР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгалтые байгша оной июниин 12-то үнгэргэхэ тухай мэдээсэл энэ мүрысөөнэй дэлисые бүри эршэдүүлнэ, улам үргэдүүлнэ. Иимэ онсо өөрсэ үе сагта, ниитэ зоной политическэ болон ажалай дэбжэлтын хүгжэн байгаа оршон байдалда шэнэ табан жэлэй түсэбые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлгын эхиниинь, үндэһэ һуурињ табигдажа байна ха юм.

Мүнөө үедэ республикымнай колхоз болон совхозуудай ажалшад ниитынгээ адууһа малай ашаг шэмые дээшэлүүлжэ, һү, мяха, үндэгэ гүрэндөө элбэг дэлбэгээр худалдаха, тушааха түрүүшын кварталай түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна. Шэнэ түл абалган түлэг дундаа, олонхи ажахынуудта хабарай тарилгада бэлэдхэл, сабшалан һайжаруулха хүдэлмэри далайса ехэтэйгээр хэгдэжэ байна. Түрэл партиингаа ээлжээтэ съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгаяа эрхимээр дүүргэһэн ажахынуудай тоо үдэр бүри олошорно. Энэ үедэ колхоз болон совхозуудай, бригада, фермэ болон отделенинүүдэй партийна эхин организацинуудай ударидахы үүргэнь улам дээшэлнэ, нүлөөнь бүри гүнзэгырнэ.

Шэнэ табан жэлэй түсэбые бүри түрүүшынь һараһаа заатагүй дүүргэхын түлөө эдэбхитэйгээр оролдожо, өөһэдынгөө хүтэлбэрилхы болон хинахы үүргые зүбөөр бэелүүлжэ байһан партийна организацинууд хүдөө нютагуудаарнай улам олон боложо байһыень онсо тэмдэглэмээр. Өөһэдынгөө уялгануудые зүбөөр ойлгоһон партийна организацинууд ээлжээтэ ехэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ, түсэб, уялгануудые дүүргэхэ тэмсэлдэ ажалшадые эмхидхэгшэ хүсэн боложо шаданхай.

Жэшээлхэдэ, Хоринии аймагай Хүрбын совхозой партийна организаци хүдэлмэреэ шадамар бэрхээр эмхидхэнэ. Тэрэнэй эмхидхэхы үүргэнь хэзээ хэзээнэйхиһээ нилээд дээшэлээ, ажахын хараалһан түсэб, ажалшадай абаһан уялгануудые дүүргэлтэ болгохын тулада али олон таарамжатай зохид, олониитые элсүүлхы шэглэлтэй арга дүршэл хэрэглэнэ, хүтэлбэриинь тобшо һонор, мэргэн тодорхой болоно.

Партиин XXIII съездые угтуулан, шэнэ амжалтын түлөө социалис мүрысөө эмхидхэхэдээ бригада болон отделенинүүдэй, отара болон гүүртэнүүдэй абаһан уялгаяа бодотоор бэелүүлгэдэнь туһална, уялгын дүүргэлтын хэр ябажа байһыень саг үргэлжэ хинан шалгана, мүрысөөндэ илагшадые али болохоор урмашуулгана, мүрысөөндэ илагшадые али болохоор урмашуулхые оролдоно. Зүгөөр энэ хэрэгые совхозой партком гансаараа эмхидхэдэг бэшэ, харин энээндэ отделени бүхэнэй партийна болон комсомолой эхин организацинуудые, рабочком болон профсоюзай эмхинүүдые эдэбхитэйгээр хабаадуулдаг.

Нёдондо ган гасуурһаа боложо, тус совхоз үбһэ һолоомоор, шэмэтэ тэжээлээр, талха тарянай зүйлөөр угаа дутамаг байжа, малай үбэлжэлгые эхилһэн юм. Тиигэбэшье тэжээлээ зүбөөр, шэмэтэйгээр буйлуулжа, арьбалан малдаа эдюулхэ арга дүршэл хэрэглэһэнэй ашаар совхозой малшад ехэ һайн амжалта туйлажа байна. Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэйнь нэгэдэхи кварталда гүрэндэ һү худалдаха түсэбөө мартын 8-да дүүргээд, мүнөө түсэбһөө гадуур 800 центнер һү тушаахаар зоригжонхой. Мяха тушааха хахад жэлэй түсэб 130 шахуу процентдэ хүргэгдөөд байна. Үндэгэ бэлэдхэхэ кварталай түсэб мүн холо үлүүлэгдээ. Нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулбал 1,7 дахин ехэ һүн гүрэндэ худалдагдаа.

Хонишод болон үхэршэдэй ажал хүдэлмэриинь баһал урагшатай һайн. Хонишод коммунистнууд Ш. Будаев, Ш. Пурбуев, Б. Жамбалов, А. Абрамов гэгшэд 100 эхэ хонин бүриһөө 80—90 хурьгадые түрүүлээд, нэгэшье гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байна. Мал һайнаар шахагдажа, мяха гүрэндэ тушааха хахад жэлэй түсэб дүүргэгдэнхэй.

Партийна организациин али бүхы ажал ябуулгынь үрэ дүн имагтал ажахынь хэрэг үйлөөр, хүдэлмэриин ябасаар, олониитын эдэбхи үүсхэлээр, хүсэлэл оролдолгоор сэгнэгдэдэг зэргэтэй. Партийна эхин организаци хадаа коммунис байгуулалтын ээлжээтэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ ажалшадые эмхидхэгшэ байха, гүрэнэй түсэбүүд болон ажалшадай уялгануудые дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө толгойлхо, предприятинууд болон колхозуудай доторой арга боломжонуудые элирүүлхэ ба эрхимээр хэрэглэхэ ябадалда, наука, техникэ болон түрүүшүүлэй дүй дүршэлэй туйлалтануудые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлгэдэ олониитые элсүүлхэ тухай анхарал оролдолго гаргаха уялгатай гэжэ партиин устав соо хэлэгдэнэ.

Теэд энэ уялгаяа хангалтагүйгөөр дүүргэдэг партийна организацинуудай эндэ тэндэ ушардагынь угаа гэмшэлтэй. Улаан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ артелиин партийна организаци (секретарь нүхэр Цыленов) колхозойнгоо үйлэдбэриин хэрэгтэ нүлөө үзүүлнэгүй шахуу, үйлэдбэри дээрэ коммунистнууд түрүү үүргэеэ дүүргэнэгүй, партийнабэшэ хүнүүдтэ үльгэр жэшээ харуулнагүй. Ажалшадай дунда ойлгуулалмжын хүдэлмэри үргэноор ябуулагданагүй.

Партийна организациин хүтэлбэрилхы үүргын һулаһаал боложо, тус ажахы аймаг соогоо эгээл гээгдэнги, экономическа талаараа һула колхоз. Эндэ гүрэнэй алибаа түсэб дүүргэгдэнгүй һаладаг. Нёдондо дунда зэргээр гектар бүхэнһөө минил 2,9 центнер орооһо таряа, 7 центнер хартаабха хуряагаа ха юм.

Шэнэ табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ хадаа партийна организацинуудай мэргэжэл шадабариһаа, хүтэлбэрилхы үүргэһээ дулдыдаха байһаниинь мэдээжэ. Тиимэһээ партийна организацинуудай гол зорилгонь юуб гэхэдэ, КПСС-эй XXIII съездые угтажа, СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада бэлдэжэ байһан гайхамшагта үедэ һүртэйгөөр һалбаран бадаржа байгаа арад зоной политическэ болон ажалай эдэбхи үүсхэлые толгойлон, шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ элсүүлхэ уялгатай. Иимэ арга боломжо партийна организаци бүхэндэ гүйсэд дүүрэн бии.

...ЭЛЭДХЭЛ ДҮҮРГҮҮТЭЙ БОЛОО

...Сибириин шэмэрүүн хүйтэн ...н дүүрэжэ, игаабари дулаан ...й ерэхэнь дүтэлбэ. Модо урат-...улагшадай сүлөөгүйгөөр ажал-...а үдэрнүүд ойртоо. Онохойн ...эвэ участогай коллектив зу-...ааһын харюусалгатай хүдэл-...иэ үниинһөө хойшо бэлэдхэнэ. ...ригада, звенонуудай гэшүүд ...тиин ЦК-гай Директивэнүүдэй ...ктые зүбшэн хэлсэжэ, съез-...урда тэрхи эдэ үдэрнүүдтэ ...мтэй шангаар ажаллажа ...хай. Уһаар урадхуулагдажа ...ан модые угтан абаха, бэ-...эл хэхэ бүхы ажал болзорһоо ...н хоногоор урид—съездын ...хэ үдэр дүүргэхэ гэһэн уял-... талаһаа бодотоор бэелүүлжэ ...а.

...Шэнэ табан жэлэй түрүүшын ...һарын дүн согсологдоо. Энэ ...оо ехэ ажал хэгдээ. Голой ... бэхижүүлхэ түхеэрэлгэ, ...бон баригдаа. Рейдын хү-...ршэд Онохойн модоной ...ла хэрэгтэй модые нэгэ га-...а сүтлүүлжэ, уһанһаань гаргаха уялгатай юм. Энэ ажалда бэлэдхэл дүүрүүтэй болонхой.

Коммунис ажалай ударнигууд А. Адагамов, А. Холмогоров, Е. Семёнов, В. Манжуев, В. Оцимик гэгшэдэй даалаг бригаданууд даабаряа үдэр бүхэндэ 110—115 процент дүүргэдэг. Мүн коммунис ажалай ударнигууд, трактористнууд А. Васильев, В. Тютрин, М. Брындин, А. Ищенко гэгшэд эрхим һайнаар ажаллана. Дүй дүршэлтэй бригадир, механик И. Горбунов түрүүшүүлэй нэгэн юм. Электро-гагнуурша Н. Чураков ушөө хоёр мэргэжэл һайнаар шудаланхай. Эрхим зэргын мэргэжэлтэ, токарь Н. Чуйский уралан нарижуулгын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Рейдын модо урадхуулагшад партиин съездэ һайн бэлэг бэлэдхэжэ байна гэхээр.

А. ВСТАВСКИЙ.

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой тугалшан Цырен-Дулма Будажапова даадаһан 92 тугалаа һайнаар харууһална. Мүнөө тугал бүхэн сүүдхэдээ 800—850 граммаар шэгнүүрээ нэмээнэ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

...Буряад ороной ...аралтын шэнэ газарнууд

...ой зуун зугтэ баригдаха ...шэнэ курортдо гансата мян-...ниие амаруулжа болохо юм. ...С-эй Президиум Буряадай ...э «Аршан», «Горячинск» ...бальнеологическа курорт-... бариха тухай тогтоол ... Эдэнэй түрүүшынхиинь ... ондо, нүгөөдэнь—хожом ...тала оруулагдаха юм. ...курортнуудай бариһадахада, ...н ажалшадые курорт-са-...оо хангалгын хэрэгэй улам ...хань лабтай.

(ТАСС).

ТҮРҮҮШЫН ДҮНГҮҮД

Металл, материал, арьбалха талаар Москва, Ленинградай предприятинуудай гаргаһан үүсхэлые дэмжэһөн, энэ мүрысөөндэ оролсоһон Улаан-Үдын мяха-консервнэ комбинадай коллектив түрүүшынгээ дүнгүүдые согсолон гаргаба.

Түрүүшын кварталай туршада 100 центнер мяха нормоһоо үлүү шулан абаха, партиин съездын нээгдэһэн үдэр алмаһан түлишэ, шнагат хэрэглэн ажаллаха уялта абаһан колбасна заводойхид мүрысөөной үедэ һайн үрэ дүн туйлаа. Мяха шулаха, яһанһаань сэбэрлэхэ технологи нарижуулан һайжаруулһанай ашаар нормоһоо үлүү 80 центнер мяхан абтаһан юм. Энэ мяхаар 60 центнер колбаса хэжэ болохо.

Консервнэ заводой коллектив 3000 түхэригэй алмалта хээ. Тэдэнэр түрүүшын кварталай туршада ехэ хэмжээнэй техническэ паста, вазелин, флокс арьбалжа шадаа.

Комбинадай коллектив 90 мянган киловатт-час электроэнерги, 200 мянган кубометр уһа алмаһан байна. Эдэ бүгэдын ашаар предприятида 25 мянган түхэритэй арьбалалта хэгдээ.

Материал гамнаха, алмалта хэхэ, мүрысөөнэй үедэ туйлагдаһан амжалтанууд партиин XXIII съездэ зорюулагдана. Табан жэлэй түрүүшын жэлдэ 212 мянган түхэригэй арьбалалта хэхэ зорилго урдаа табиһан комбинадай коллектив продукциингаа шанар дээшэлүүлхэ, ажалай эмхидхэл һайжаруулха, материал гамнаха хэмжээ хараалаад, тэрэнээ бэелүүлжэ байнхай.

Г. ХАРЧЕНКО.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Ц. Н. ЦЫРЕНЖАПОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Партийна, совет зургаануудта олон жэл хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө, 50 наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан, Хоринии аймагай Чисаанын найман жэлэй һургуулиин директор нүхэр Цыден Нимаевич **Цыренжаповые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан. 1966 оной мартын 22.

Сошордомо дохёо

ТУРААГДАНА, ГАРЗАЛАГДАНА

Ажалша бэрхэ хүнүүдэй хэжэ байһан ажалые харахадашье эли байдаг. Хонишод тухай хэлэхэ болоо һаа, тэдэнэр олон хурьга абана, нооһо ехээр хайшална. Иигэжэ ажалладаг хүнүүд Яруунын «Дружба» колхоздо бии. Нэрлээдшье яахамнайб! Ондоо нэгэ байдал тухай хөөрэебди.

Үдэрэй 3 час боложо байба. Ахалагша хонишон Доржин Будаевагай даадаг отарада ерэхэдэмнай, хото хорёо соонь үбһэ тэжээлшье тэхэжэр юумэн үгы, хонидынь хооһон тооной байба. Түрүүшынхеэ хурьгалжа байһан хонид 550 толгой!

— Эдихэ юумэнэй үгы байхада, бэлшээридэшье гаргахадатнай ядаг юм,—гээд хонишодһоо асуухада:

— Харин мүнөөдэр лэ иимэ болошоол даа,—гэжэ хэлсэнэ.

Зүгөөр нэгэхэн үдэрэй хэрэг бэшэ. Хурьгалжа байһан залуу хонид бүхэли үбэлдөө шахуу муу тэжээл дээрэ байлгагдана. Энэнь элеэр харагдана ха юм. Хонидынь туранхай, зүдэрүү. Һайнаар харууһалагдана гэхын аргагүй. Тэжээлээр хододоол дуталдана. Иигэжэ байхада хаанаһаа хонидынь өөдэлхэб, хайшан гэжэ хурьгад олоор абтахаб даа. Хараад үзэебди. 550 эхэ хониноо оройдоол 150 хурьган абтажа түлжүүлэгдэһэн байна. Зуун эхэ хониноо хэдыхэн хурьган абтаа гээшэб даа. Тон үсөөн. Эдэ отарада абтаһан түл гарзада ороно. Хонид шадал хүсэ муутайгаар түллэжэ байһан дээрэһээ дугуугаар хурьга хаяха ушаршье али олон үзэгдэнэ. Зарим хонид һубайрдагшье байна. Тиигэн гэһээ отарада байдаг хүнүүдэй үмсын үнеэд ямар хаб? Арһандаа багтахаяа болинхой гэхэдэ алдуу болохогүй. Хонидто, хурьгадта үбһэнэй хомордожо байхада, тэрэ үбһэнһөөнь үмсын үнеэд эдижэ хорооһо байха юм.

Тиихэдэ колхозой ахалагша хонишон Никита Чередниченкын даадаг түлгэнүүд муугаар харууһалагдажа байна. Бүхы хонидойнь олохониинь тамираар һуларанхай. Иимэ хониноо ямар ашаг шэмэ абтахаб? Ноһон тэхээр юумэ байхагүй. Тэрэнь мүнөө хууража унажа байна. Июсэгэн боложо байһан хонидшье лайралдана. Иимэ харууһалга дээрэ байхадаа зарим хонид үхэжэ гарзална ха юм.

Эдэ бүгэдэ тушаа дары хэмжээ абтахаар.

П. ЖИГМИТОВ.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Г. А. ЕРЕМИНИИЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын партийна, ажахын зургаануудта олон жэл һайнаар хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө, 50 наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй хүн зоной ажаһуудалай хэрэглээжэ хангалгын министр нүхэр Георгий Андреевич **Ерөминиие** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан. 1966 оной мартын 22.

...ССР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгуулиин ...тральна комиссида кандидадууд дэбжүүлэгдэнэ

СССР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгуулиин Централына ...миссида кандидадуудые дэбжүүлгэ орон дотор үргэлжэлһөөр.

...Энэ комиссида Ленинградай Коммунис эмхиһээ партиин Ле-...инградска обкомой хоёрдохи секретарь Г. В. Романов; Эстониин ...оммунис эмхиһээ—Эстониин КП-гэй ЦК-гай хоёрдохи секретарь ...Н. Вадор; Казахай ССР-эй Карагандагай областиин «Ленин-...баль» трестын № 31 шахтын коллективһээ—нүүрһэнэй комбай-...н машинист К. Омаров; Киргизэй гэгээрэлэй, дээдэ һургуули-...удай, эрдэм ухаанай эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй ...рофсоюзһаа—Киргизэй ССР-эй Чуйска районой Санташска най-...н жэлэй һургуулиин багша, партийнабэшэ К. Ташпаева гэгшэд ...дэбжүүлэгдэбэ.

Хесус Фариа Москва ерэбэ

Венесуэлын компартиин ЦК-гай генеральна секретарь Хесус ...Фариа Римһээ Москва ерээ. Хесус Фариа дэлхэйн олониитын ...ашаар Венесуэлын түрмэһөө сүлөөлэгдэһэн байна.

...Нүхэр Л. И. Брежнев нүхэр Хесус Фариатай уулзаа

Венесуэлын түрмэдэ 30 һара хаагдаһанай һүүлээр үсэгэлдэр ...Москва ерэһэн Венесуэлын Коммунис партиин генеральна секре-...тарь Хесус Фариа гэгшэтэй КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь ...Л. И. Брежнев мартын 22-то уулзаба. Энэ хөөрэлдөөндэнь КПСС ...-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев хабаадаа.

Нүхэр Л. И. Брежнев хүдэлмэришэн ангиин элитэ мэдээжэ хү-...н Венесуэлын Коммунис партиин хүтэлбэрилэгшые КПСС-эй ...ЦК-гай Президиумэй үмэнөөс халуунаар амаршалаад, тэрэнэй ...тургэн эдэгэхые, венесуэл арадай эрхэ сүлөөгэй, ерээдүйн ...һайн байдалай түлөө шэнэ хүсэтэйгөөр тэмсэхыень хүсэбэ.

Нүхэр Хесус Фариа Венесуэлын патриодуудые арадуудай ...тээ, бэеэ дааһан байдалтай болохын түлөө бүхы тэмсэлшэдые ...үргэлжэ дэмжэн таларxадагайнь түлөө КПСС-эй Централь-...на Комитедтэ, совет хүнүүдтэ өөрынгөө зүрхөө гүн ехэ баяр хүр-...гэжэ байһанаа, Венесуэлын бүхы коммунистнуудай баяраа мэдэ-...гээр нэбтэрэнхэй байһые элирхэйлэн мэдүүлбэ. Нүхэр Фариа ...КПСС-эй XXIII съездын амжалтатайгаар үнгэрхые хүсэбэ. ...Тэрэ энэ съездэ Венесуэлын Коммунис партиин делегациие тол-...гойлхо. Уулзалгань халуун оршон байдалда үнгэрөө.

ЛИТЕРАТУРЫН, ИСКУССТВЫН ОНСО ГАЙХАМШАГ ЗОХЁОЛНУУДАЙ ТҮЛӨӨ, ЭРХИМ ҺАЙНААР ГҮЙСЭДХЭН НААДАҺАНАЙ ТҮЛӨӨ ҮГТЭХЭ

РОССИН ШАНГУУД

Литературын, искусствын ба эрхим һайнаар гүйсэдхэн наадалгын талаар РСФСР-эй Гүрэнэй шангуудые олгохо РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи комиссиин түрүүлэгшэ, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. И. Кочемасов ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө иигэжэ хэлэбэ:

Коммунизмын түлөө арад бүгэдын тэмсэлдэ совет литература болон искусство угаа ехэ үүргэ дүүргэдэг байна. Уран зохёолшод, уран зураашад, скульпторнууд, композиторнууд, артистнууд, совет соёлой бүхы ажал ябуулагшад шэнэ общество байгуулха, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ агуу ехэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ зохихо хубитаа оруулна.

Россин уран мэргэжэлтэ интеллигенци хүдөө нютагуудай, хото городуудай ажалшадтай хамта жагсан, республикынгаа экономико ба соёл культурые саашадань хүгжөөхын тула Коммунис партиин хараалһан түсэбүүдые оролдосотой нэтэрүүгээр бэелүүлжэ байна.

Коммунис байгуулалтын хэрэгтэ уран мэргэжэлтэ интеллигенциин дүүргэдэг үүргынь улам ехэ боложо байһые хараада абажа, РСФСР-тэхи литература болон искусствые улам саашадань хүгжөөхэ, литература болон искусствын онсо гайхамшаг зохёол, бүтээлнүүдые урмашуулха зорилгоор, РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет тус бүридөө 2500 түхэригэй хэмжээтэй РСФСР-эй Гүрэнэй 15 шан, тэрэ тоодо: литературын бүхы жанрай зохёолнуудай түлөө (прозо, поэзи, драматурги, хүүгэдэй литература, уран зохёолой шэнжэлгэ)—М. Горькиин нэрэмжэтэ гурбан шан; уран зурагай искусствын зохёолнуудай түлөө (тонон зураг, скульптура, графика, уралалгын искусство)—И. Репинэй нэрэмжэтэ гурбан шан; ехэ ба бага түхэлэй хүгжэмтэ зохёолнуудай түлөө, тэрэшэлэн эрхим һайн концертнэ—гүйсэдхэлиин түлөө—М. Глинкын нэрэмжэтэ гурбан шан, театральна искусствын талаар—хүгжэмтэ, драмын ба хүүгэдэй театрнуудай зүжэгүүдые бэлдэлсэһэн режиссёрнуудай, дирижернуудай, балетмейстернүүдэй, хормейстернүүдэй, артистнуудай, уран зураашадай хүдэлмэриин түлөө—К. Станиславскиин нэрэмжэтэ гурбан шан; киноискусствын талаар—кинематографиин элдэб түхэлтэй зохёолнуудай түлөө (уран һайхан, документальна, научно-популярна)—аха дүүнэр Васильевуудай нэрэмжэтэ гурбан шан бии болгоо.

Һаяхан РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет Литературын, искусствын ба эрхим һайнаар гүйсэдхэн наадалгын талаар РСФСР-эй Гүрэнэй шангуудые олгохо РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи комиссие баталаа. Энэ комиссида Россин Федерациин элитэ мэдээжэ уран зохёолшод, уран зураашад, композиторнууд, театрай, киногой ажал ябуулагшад оробо.

Тус комисси шангуудта зуушалагдаһан литературын ба искусствын зохёолнуудые абажа захалхань. Манай болото байдалай баялиг ба бүхы талые социалис реализмын гол ёһоной үндэһөөр үнэн зүбөөр, уран хурсаар зураглан харуулһан, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ эдэбхитэй һайнаар туһалдаг, үргэн олон зоной магтаалда хүртэһэн зохёолнууд хаража үзэгдэхөөр абтаха. 1966 оной түрүүшын шангууд 1960 оной январиин 1-һээ 1965 оной июниин 15 хүрэтэрхи үе соо зохёогдоһон, хэблэгдэһэн ба харуулагдаһан зохёолнууд, бүтээлнүүдэй түлөө олгогдохо.

РСФСР-эй министерствэнүүд ба зургаанууд, Культурын министерствын зургаанууд, РСФСР-эй автономно республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдэй дэргэдэхи, хизаарнууд ба областьнуудай хэблэлэй, кинематографиин комитедүүдэй органууд, уран мэргэжэлтэдэй бүхы холбоонууд, газетэнүүд ба журналнуудай редколлегинүүд, номой хэблэлнүүд, профсоюзуудай централна комитедүүд, хизаарнуудай ба областьнуудай ниитын эмхинүүд, эрдэм шэнжэлэлгын институдууд, дээдэ һургуулинууд, ажалшадай суглаанууд литературын ба искусствын зохёолнуудые Россин Гүрэнэй шангуудта зуушалха эрхэтэй.

РСФСР-эй Гүрэнэй шангуудые олгохо тухай дурадхалнууд, зуушалагдаһан зохёолнууд тухай һайшаалнууд, тэрэшэлэн шангуудта зуушалха ябадалтай холбоотой бүхы материалнууд, литературын, искусствын ба эрхим һайнаар гүйсэдхэн наадалгын талаар РСФСР-эй Гүрэнэй шангуудые олгохо РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи комиссяар байгша оной июниин 1 хүрэтэр абтаха байна.

Литературын ба искусствын онсо гайхамшаг зохёолнуудай түлөө үгтэхэ Россин Гүрэнэй шангуудые бии болголго—литература болон искусствые бүхы талаарнь хүгжөөхэ, һалбаруулха гэжэ манай партиин ехээр оролдодог байһанай үшөө нэгэ гэршэ болоно. Россин Федерациин литература, искусствын ажал ябуулагшад манай ороной ажабайдалдахи гайхамшаг ушарнуудта—Совет засагай тогтоһоор 50 жэлэй ойдо, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлдэхэдээ, манай агуу ехэ арадай—зохёон байгуулагша арадай ажабайдал болон ажал хэрэгые эрхим һайнаар харуулһан гайхамшаг шэнэ зохёолнуудые бэшэхэнь лабтай.

Сэлэнгын совхозой Билюутын фермын коллективэй агитатор Иван Васильевич Еранский КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүдэй проекттэй хүнүүдые танилсуулха, тэдэндэ ойлгуулха талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: агитатор И. В. Еранский һаалишадай дунда.
Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Предприятиин экономико тухай

УРМАШУУЛХЫ УДХАТАЙГААР

Манай бүхы орон дотор КПСС-эй ЦК-гай сентябриин Пленумэй тогтоолые хүсэндэнь хүргэхэ зорилгоор бодото ехэ, гүн гүнзэгы удхатай, янза бүриин хүдэлмэри бэелүүлэгдэжэ байна. Хэнэйшье мэдэһээр, энэ хүдэлмэри хадаа онсо орёо, харюусалгатайшье ажал ябуулга болоно. Энэ асуудалые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада манай комбинадай дирекци, партийна организаци, ниитын эмхинүүд, булта коллектив али бүхы эрмэлзэл оролдолгоёо гаргажа, ашаг үрэтэй экономическа онол аргануудые үйлэдбэриие хүтэлбэрилгэдэ үргэнөөр хэрэглэхые хүсэлнэ.

Энэ табиһан зорилгымнай зүб байһые «1966—1970 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүдэй» проект лаб батадхаба. Тэрээн дотор үйлэдбэриие хүтэлбэрилгын онол аргануудые нарижуулан һайжаруулха, түсэблэлгэ-экономическа хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ, ажахын тоосооной ленинскэ гол ёһонуудые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ, үйлэдбэриие урмашуулха экономическа онол аргануудай үүргые дээшэлүүлхэ, коллективэнүүдэй түйладаг һайн үрэ дүнгүүдые материальна талаарнь урмашуулха аргаар үүсхэл эдэбхииень хүгжөөхэ гэхэшэлэн шухала эрилтэнүүд табигдана.

Урдань предприятиин бүхы бүтээһэн юумэнэйнь үрэ дүн гансал валовой продукциин хэмжээгээр тодорхойлогдодог байгаа. Түсэб лэ дүүргээ хадаа директор, партком, коллектив һайнаар хүдэлөө гэжэ сэгнэлтэ абадаг һэн. Харин үйлэдбэрилэн гаргаһан продукци экономическа талаараа ямараар бүтээгдээб, хүн зоной эрилтэ харюулжа шадана гү, шанарынь хайшааб гэһэн эрилтэ үнэндөө тоондо абтадаггүй бэлэй. Мүнөө эрилтэ ондоо болоо. Нэн түрүүлэн, үйлэдбэриин ашаг үрэнь, шанарынь, гаргаша багатайгаар продукци бүтээлгэ хараада абтана. Тиимэһээл партийна организацинуудай хүдэлмэридэ шэнэ эрилтэ табигдана бшуу.

Энэ эрилтые бэелүүлхэ талаар манай комбинадай партком эмхидхэлэй горитой хүдэлмэри хараалһан байна. Нэн түрүүлэн, КПСС-эй ЦК-гай сентябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые, партиин хараалһан шэнэ хэмжээнүүдые ажалшадта ойлгуулга ехэхэн һуури эзэлһэн. Бүхы завод, цех, халаан болон участогуудаар хөөрэлдөөн эмхидхэгдээ. Тэндэ 3000 шахуу хүн хабаадаа. Агитатор-коммунистнууд нүхэд Скрицкая, Макальский, Хомутова болон бусад энэ ниитын хүдэлмэридэ тон ханалгатайгаар хандаба. Посёлогойнгоо хүн зониие Пленумэй материалнуудтай танилсуулха зорилгоор Культурын ордон соо ниитын хүдэлмэри (хөөрэлдөө, «асуудал—харюугай» үдэшэ, лекци уншалга) эмхидхэгдээ. Заводоймнай олон тиражта «Трудовая вахта» газетэ тусхай рубриканууд доро олон бэшэгүүдые толилоо.

Зүүн-Сибириин технологическа институдай экономикын кафедратай хамтаржа, экономическа конференци үнгэргэгдөө һэн. Тэндэ үйлэдбэриин хүгжэлтые урмашуулхы хараатайгаар хүтэлхэ, шэнэ гуримаар түсэблэлгэ, урмашуулга эрхилэлгэдэ предприятиие оруулха ябадалда бэлдэхэ асуудалнууд хэлсэгдээ. Комбинадай үйлэдбэри хүтэлбэрилгые шэнэ гуримда оруулха хүдэлмэриие яажа бүтээхэ тухай экономическа талаараа үндэһэлэгдэһэн ехэ хөөрэлдөөн эндэ болоо һэн.

Энээнтэй хамта партийна организацинуудай үмэнэ үшөө нэгэ шэнэ зорилго гарана. Энэнь хадаа ажахын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ, экономическа хүдэлмэридэ дуратайгаар хүнүүдые хүмүүжүүлхэ талаар эмхидхэлэй хүдэлмэри ударидаха хэрэг. Эгээл шухалань — хүдэлмэришэдые, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые, алба хаагшад болон профсоюзай, комсомолой эдэбхитэдые тодорхой экономикын гол зүйлнүүдые мэдэдэг болохоор һургаха хүдэлмэри. Тэрэниие бэелүүлэн, үйлэдбэриие хүтэлбэрилэгшэдэй (директорнууд, начальнигууд, таһагые даагшад) экономическа семинар эмхидхэгдээ һэн. Иимэ семинар һонирхолтойгоор, һурагшадай анхарал татамаар үнгэрдэг юм. Һуралсалынь үйлэдбэриин экономикотой нягта холбоотой байдаг. Жэшээнь, һурагшад предприятиин гол болон оборотно фонднууд гэһэн темэ шудалхадаа, өөһэдынгөө цехэй, заводой байдалые шэнжэлжэ үзэһэн, удаань тэрээн тухайгаа үгээ андалдаһан байна.

Механическа цехэй начальник Б. К. Димаков, ЖКО-гой начальник В. Ф. Ефремов өөһэдынгөө даажа байһан участогай гол, мүн оборотно фонднуудай ямар байдалтайе тодоор хөөрэжэ үгэбэ. Тиихэ мүртөө тэдэнээ үшөө һайнаар ашаглаха тухай ямар хэмжээ ябуулгануудые хараалһан тухайгаа элидхээ. Жэшээнь, механическа цехые гурбан халаанда хүдэлгэхэ арга эндэ олдобо бшуу. Манай һанахада, иимэ һуралсал ашатуһатай, кадрнуудай экономическа мэдэрэл дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриин хэрэгтэ анхаралтайгаар оролсохо эрхэ байдал олгоно.

Экономическа мэдэрэл дээшэлүүлхэ һуралсал бэшэшье аргаар эмхидхэгдэнэ. Жэшээнь, экономистнууд, бухгалтернууд болон тоо мэдээ эрхилдэг хүдэлмэрилэгшэдэй өөһэдынь гуйлтаар тусхай семинар эмхидхэгдээд, хүдэлжэ байдаг. Тэндэ 40 хүн һурана. Мастернуудай һургуулида 70 хүн ябана. Коммунис ажалай һургуули эмхидхэгдэнхэй.

Үйлэдбэриин гол фонднуудые зүбөөр ашаглажа, тэдэнһээ продукци абалгые улам дээшэлүүлхэ гээшэ ехэ экономическа удха шанартай зорилго гэжэ КПСС-эй ЦК-гай сентябриин Пленум онсо тэмдэглээ. 1959 онтой сасуулбал, гол фонднуудаймнай хэмжээн үнгэрһэн үедэ 4952 мянган түхэригөөр ехэ болоһон. Харин тиихэдэ фондын ургабашье, абаһан продукциинь хэмжээн дошоо орошобо. 1959 ондо 111,8 процент байгаа һаа, 1965 оной дүнгөөр 88,6 процент болоо ха юм. Партийна организаци энээнэй ушар шалтагааниие шэнжэлжэ үзөө. Тиихэдэмнай шэнээр баригдаһан предприятинууд, тодхогдоһон агрегадууд, машинанууд түргэн дары бүхы хүсөөрөө ашаглалгада орожо шададаггүй байба. Шэнэ барилганууд буруугаар зохёогдоһон проектээр бүтээгдэһэн, доторхи түхеэрэлгэнь шанар муутайгаар хэгдэһэн, саг соонь мэргэжэлтэй кадрнуудаар гүйсэдхэжэ шадаагүй дээрэһээ уламжална.

Хэнэйшье мэдэһээр, гол фонднуудаймнай ехэнхи хубиие машина болон оньһон түхеэрэлгэ эзэлнэ. Тэдэниие дутуу дундаар, таһалгаряатайгаар хүдэлгэжэ байбал, ажалай бүтээсын хэмжээн яагаад дээшэлбэ гээшэб. Тиимэһээ эдэ бүгэдые бүхы хүсэн соонь продукци ехээр үйлэдбэрилэн гаргаха аргатайгаар ашагладаг болохо гэжэ оролдолго гаргагдаа бшуу.

Тэдэ хэмжээ ябуулгануудые хүсэндэнь хүргэхэ зорилгоор комбинат дээрэ бодото юумэнүүд бүтээгдэжэ захалаа. Үйлэдбэридэ хэрэглэгдэдэгүй, үлүү гараһан түхеэрэлгэнүүдэй тоо мэдээн абтажа байна. Бүхы завод болон цехүүдэй түсэбэй ёһоор гол фонднуудые уридшалан заһабари хэхэ гурим тогтоогдоо, хамһабариин түхеэрэлгэнүүд тодхогдоно. Өөрынь шүүһэн соо болгоһон эльгэнэй шэнэ консервэ үйлэдбэрилдэг болообди. Урдань томатна шүүһэн соо буйлүүлһан эльгэнэй консервэ хүн зон абадаггүй һэн. Тэрэниие гаргахаяа болёобди. Материал гаргашалха, продукци абаха норматив шэнэлэгдэнэ. 1966 оной үедэ бэелүүлхэ эмхидхэлэй-техническэ хэмжээ ябуулга зохёогдонхой, баталагданхай. Тэдэниие бэелүүлхэдэ хэды шэнээн хэмжээнэй ашаг олзо абтаха байһаниинь тоологдонхой.

Эрдэм-шэнжэлэлгын институдые хабаадуулалсажа, бэлэдхэлэй мал тушаан абаха гурим шэнээр зохёогообди. Мүнөө мал хадаа амидын шэгнүүрээр багсаахада бэшэ, харин мяхалһан гуримаар бодото шэгнүүрээрнь, тарган туранхайень тон зүбөөр тодорхойлжо абаха ёһотой бологдоо. Комбинадай түхеэрэлгэнүүдые нэгэ янзаар ашаглахаар, удаан сагта хэрэглэхэ нөөсэтэй байха зорилгоор 1965 оной дүрбэдэхи квартал соо холын нютагуудта саг зуурын мал үүсэлэлгын пунктнуудые нээгээгүйбди. Тэрэнэй ашаар ноябрьһаа хойшонхи үедэ 100 мянган түхэригэй алмалта, арьбалалта хээ, ашаг олзо оруулаабди. Саашадаа мал үүсэлэлгын саг зуурын пунктнуудые сүм болюулха байнабди. Тиихэдэ үйлэдбэриин үлэгдэлһөө үргэн хэрэгсэлэй элдэб зүйлнүүдые бүтээхэ хэрэгтэ анхарал ехээр хандуулагдана. Тэрэниие хэрэглэгшэдтэ худалдажа оруулһан олзомнай байрын гэрнүүдые барилгада, материальна урмашуулгада зорюулагдаха юм. Эдэ хэмжээнүүд гол фонднуудые ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ арга олгоно бшуу.

Шанар һайжаруулга экономическа үрэ дүн дээшэлүүлгэдэ ехэ удха шанартай хэрэг. Тиимэһээ партийна организаци энэ асуудалда мүн лэ анхаралаа нилээд хандуулна. Техническэ фабрикадуудые таргадаг цехтэ, жэшээнь, «Лаабса» түхэлэй хоёр шэнэ котёл, үүсэлэлгын цехтэ жэжэ малай арһа үбшэхэ шэнэ түхеэрэлгэ, холодильнигай хадагалгын камерада экранизаци тодхогдоо. Колбасна завод шэнэ янзын колбаса хэнэ.

Оруулһан сэбэр олзынгоо зарим хубииень хүдэлмэрилэгшэдые урмашуулгада таһалдаг гуримай тогтоогдоод байхада партийна организаци энэ асуудалда анхаралаа табяагүйдөө баһал арганьгүй. Жэшээнь, мяха-блочно цехые коммунист Чаплин Е. А. хүтэлбэрилдэг. Тэдэнэй үүсхэлээр хүдэлмэришэд салин хүлһэ абаха, шагналай шэнэ гуримай түлөөһэндэ орбнхой. Энээнэй ёһоор продукци гаргаха нормолһон даабаряа эрхим шанартайгаар хүдэлмэришэдэй дүүргээд байхадань тарифна ставкын хэмжээгээр 40 процентын зэргэтэй шагнал үгтэхэ бшуу. Энэ түлөөһэнэй гурим хэрэглэһэнһээмнай хойшо шанар хараа байса һайжараа.

Техническэ ёһоор нормо зохёолго хадаа материальна талаар урмашуулгын политикын нэгэ шухала хубинь. Тиимэһээ партийна организаци энэ хүдэлмэриие өөрынгөө хиналта доро абанхай. Техническэ нормые ажалай бүтээсын ургалтада дүүрэн харюусахаар, хүдэлмэришэдэй хэһэн ажалдаа урмашан хүдэлхэ арга болохо шадахаар зохёохо гээшэ мүнөө үе сагай шухала эрилтэ, экономическа нэгэ онол аргань болоно. Энэ асуудал парткомой нэгэ заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ, дутуу дунда зүйлнүүд элирхэйлэгдээ бэлэй.

Хэнэйшье мэдэһээр, үйлэдбэриие хүтэлбэрилгые шэнэ харгыда оруулха ябадал моральна урмашуулгые нарижуулан һайжаруулха эрилтэ мүн табина. Социалис мүрысөө эмхидхэхэ, хүнүүдые коммунис ёһоор, һайн һайхан үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ асуудалнууд партком дээрэ, партийна эхин организацинуудта зүбшэн хэлсэгдэжэ, бодото шиидхэбэреэ оложо байдаг.

Партиин XXIII съездые эрхимээр угтаха гэжэ манай коллектив ехэ оролдоно. Съездын хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсаһан манай ажалшад «1966—1970 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүд тухай» партиин ЦК-гай проектые баяр баясхалантайгаар хүлеэн абаба, коллектив бүхэндэ зүбшэн хэлсэлгэ үргэнөөр эмхидхэгдэжэ байна.

Ю. ШИТИКОВ,
Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай парткомой секретарь.

ХААНА ХҮШЭР БЭ

ҮНЭН ҮГЫН НҮЛӨӨН ЕХЭ

209 коммунист. Яһала ехэ хүсэн. 209 үнэн шударгы, урагшаа шармайһан хүнүүд. Иимэрхүү хүнүүдтэ найдан, түшэглэнгүй байхын аргагүй. Тэдэнэй 162-ынь совхозоймнай үйлэдбэридэ хүдэлжэ байдаг. Ажахые урагшатайгаар хүгжөөхын тула шэнэ ёһоной онол шадабари хэрэглэхэ, үйлэдбэриин хамаг участогуудта тусхай мэргэжэлтэд — коммунистнуудые табиха шухала байһаниинь ойлгосотой.

Мүнөө тэдэмнай юу хэнэб, ямар ажал дээрэ ябанаб? Үдэр бүхэндэ хэжэ байһан ажалаа хээд лэ, үе сагаа үнгэргэнэ гү? Үгы даа, тиимэ бэшэ. 1965 ондо үнгэргэгдэһэн КПСС-эй ЦК-гай мартын болон илангаяа сентябриин Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые, гол зорилгонуудые тайлбарилан ойлгуулхын тула совхозой партком, отделени бүхэнэй эхин партийна организацинууд ехэ хүдэлмэри ябуулһан байна.

Мүнөө ажаллажа байгаа 150 агитатор, пропагандист болон лекторнуудэй тоодо коммунистнууд, комсомолшууд, нютагай багшанар, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд оролсоно. Энэмнай хооһон тоо бэшэ бшуу даа. Хамта дээрээ 400-һаа үлүүтэй элидхэл, хөөрөөн үнгэргэгдэһэн юм. КПСС-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэл, үгэнүүдые тайлбарилан ойлгуулхын тула холын отара, гүүртэнүүд дээрэ уншалган эмхидхэгдэһэн, мүнөөшье үргэлжэлһөөр.

Жэшээлэн хэлэбэл, агитаторнууд Г. Г. Цыбиков, М. Д. Москвитин, И. Н. Зимирев, багшанар Г. И. Белозерова, Л. И. Елизова, М. Н. Хайбзанов, В. Т. Доржиев, В. В. Жаркой ба олон бусад илангаяа шалгарна. Хаана ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар табяатайб, тэндэ ажалай түйлалта мэдэхээр урагшатайгаар дээшэлдэг. Энээнэй талаар коммунист Г. Г. Цыбиковэй хэжэ байһан үүсхэл һайтай хүдэлмэриие хэлэнгүй аргагүй.

Сэхыень хэлэхэдэ, нэгэдэхи отделениин № 1 МТФ нёдондо хамагай һүүл дараад ябагша бэлэй. Эндэ ойлгууламжын хүдэлмэришье мүртэй ябуулагдадаггүй. Ажалайнь түйлалта баһа тиимэрхүүшэг һэн. Тиишэ эльгээһэн хүн бүхэмнай фермын һаалишад, малшадтай үгэ хүүрээ ойлголсожо ядаха, эбээ таһарха болоод элдэбын болошогүй ябадал гарадаг һэн. Яахаб, ямар арга бэдэрхэб? Энэ асуудал парткомые һанаа амархан һуулгабагүй. Шэхэ дүлии, нюдэ балай ябахын огто аргагүй. Урданайхи саг бэшэ. Һаалишад, малшадаймнай ухаан мэдэрэл тад ондоо. Тэдэнэй олонхинь агитаторһаа ехые мэдэхэ. Хооһон хуурайхан хөөрөөеышни огто шагнахагүй. Заатагүй тэдэниие һонирхуулха хэрэгтэй. Энээниие коммунист Г. Г. Цыбиков яһала һайн мэдэхэ. Тиимэһээ тэрэ һайн һайхан дураараа тус МТФ ошоһон юм.

Ямар онол шадабари нүхэр Цыбиков хэрэглээ һэн бэ? Ошо ошоһоор лэ ута ута элидхэл хэхые тэрэ оролдоогүй. Һаалишад, малшадые суглуулаад, хэтын хэтэдэ нүхэсэжэ ябаһан хани нүхэр шэнги хөөрөөгөө эхилһэн. Хүн бүхэниинь гэртээ хайшан гэжэ байдаг, үшөө ямар дутагдалнуудтайб, үхибүүдынь ямараар һуралсанаб, багшанарынь хэр зэргын туһа хүргэдэг, хайшан гэжэ түрэлхидтэйнь хөөрэлдэдэг, сүлөөтэй сагтаа юу хэнэб? гэхэ мэтын шухала асуудалаар һонирхоһон гэхэ.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо һаалишад Г. Г. Цыбиковтэй хөөрэлдэхэ һөөл дуратай, ерэхыень хүлеэжэ ядадаг болоһон юм. Хожомынь ажал хэрэг тухайгаа хөөрэлдэхэтэйгөө хамта һаалишад КПСС-эй ЦК-гай март, сентябрь һарануудта болоһон Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые тайлбарилан ойлгохые, ажалдаа хэрэглэхые оролдожо эхилһэн.

Һаалишадай һонирхоогүй асуудал байхагүй. Хайшан гэжэ зоотехническэ һуралсал зүбөөр хэрэглэхэб? Үнеэдэйнгээ ашаг шэмэ эрид дээшэлүүлхэ. Тоһолиг ехэтэй һү ехээр һааха! Һү худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ! Уялга, мүрысөөн! Энэ талаар һаалишан бүхэн өөр өөрынгөө һанамжануудые оруулһан байна. Зоотехническэ заабариин талаар заабари дурадхалнуудые нарин нягтаар хэрэглэхэһээ гадна, культбазаяа өөһэдөө шэмэглэһэн, ханын газетэ гаргажа эхилһэн юм.

Коммунист Г. Г. Цыбиковэй үнэн үгые зүб ойлгоһон һаалишадай ажабайдал тад онд... тиимэ үүсхэл ехэтэй бол... элирээ һэн. Үрэ дүнгынь тус фермынхид гүрэндэ һ... ха түсэбөө болзорһоо ур... риин нэгэндэ дүүргээ.

Хожомынь нүхэр Цыб... мэлтэ түлбэриин удхые т... лан ойлгуулһан, һаалиш... нэй ажалай жэшээ дээр... хойгоор тогтоһон юм. Ма... на урмашуулгын нүлөө... гүй ехэ гээшэ. Эрхим ... ажаллаһан һаалишадын... дүүрэхэдэ 100 шэгнүүрт... нуудые абаа бэлэй. Тэрэн... шо тус фермынхид ... харахаа болижо, бэе ... дутуугүй ажаллахые о... Жэлэй дүн хараад үзэхэ... нэр түсэбһөө үлүү 530 ... һү гүрэндэ тушааһан, ... риһөө 1505 килограмм ... һан байба.

Тус коллектив 100 ... 123,5 тугалнуудые абаһан, бүринөөр, шэмэг ехэтэй... оруулһан юм. Түрүү һа... Хорло Жигжитова. Ка... Шадрина, Мария Жапова, ... Протасова, Анна Зимирева ... үнеэн бүриһөөнь 1619 литр һү һагаа. Соцмүр... түрүү һуури эзэлһэнэйнь совхозой партком дам... улаан туг барюулаа.

Нүхэр Цыбиков ферм... КПСС-эй XXIII съездын ... вэнүүдэй проекттэй тани... табан жэлэй түсэбэй ёһо... риин совхоз ямар түйл... дые дабаха ёһотойб, тиихэ...

ПАРТИИН ТҮСЭБ — АРАДАЙ ТҮСЭБ

КПСС-эй XXIII СЪЕЗДЫН ДИРЕКТИВЭНҮҮДЭЙ ПРОЕКТЫЕ ЗҮБШЭН ХЭЛСЭНЭБДИ

Уншагшадай һанамжануудһаа

В. И. КАРПОВ — Щергинскэ совхозой директор:

Мүнөө үедэ манай совхоз ниитынгээ мал өөһэдынгөө тэжээлээр хүсэд хангажа шадинагүи. Тиимэһээ республикын бусад районуудһаа ороохо тарянай зүйлнүүдые худалдажа абаха, гүрэнһөө туһаламжа эрихэ баатай бологдоно. Тээд худалдажа абаһан, мүн гүрэнэй үгэһэн тэжээл зөөлгэдэ хэсэы ехэ мүнгэ зөөри гаргашална гээшэбибди. Эдэ бүгэдэнһөө болоожо, продукциин өөрынь үнэ сэн дээшэлнэ.

Иимэ эрхэ байдалһаа гараха ямар арга боломжо бии гээшэб? Бидэнэрэй һанахада, нэн түрүүндэ газар тариалангай ургаса дээшэлүүлхэ, элдүүрилэгдэдэг газарай гектар бүриие ашаг үрэ ехэтэйгээр ашагладаг болохо хэрэгтэй. Энээнэй тула агротехникын заабари наринаар сахиха, минеральна үтэгжүүлгэ үргэнөөр хэрэглэхэ шухала. Гүрэндэшье, ажахынуудташье тэжээл шэрэхэһээ минеральна үтэгжүүлгэ шэрэһэниинь гаргаша багатай, хожомоо ашаа үрэ ехэтэй байха ха юм.

С. БАЛЬЖИНОВА — Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша һаалишан, СССР-эй Верховно Совэдэй депутат:

Директивэнүүдэй проекттэй танилсаад байхада, ажалша хүнэй сэдьхэл зүрхэндэ омог баяр түрэнэ. Манай ороной түйлаһан амжалтанууд угаа ехэ, хэхэ ажалаймнай түсэбшье тон ехэ. Хараалһан зориһоноо бэелүүлхын тула хамсыгаа шамажа ороходо болонобди. Ажал хүдэлмэридөө эзэн ёһоор хандаха, хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудые элирүүлэн ашаглаха, шэнэ түрүү дүй дүршэл үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гэхэ мэтэдэ гол анхаралаа хандуулха байнабди.

Даб дээрэ абажа хэлэбэл, малай эдеэлэлгэ, харууһалгые һайжаруулжа, һүнэйнь тоһолигые дээшэлүүлжэ шадабалнай хэды ехэ һүн нэмэжэ абтаха болоноб! Игэжэ малшадһаа сэхэ дулдыдаха зүйлнүүд яһала олон байха.

Партиин хараалһан түсэб манай өөһэдымнай түсэб болоно. Тиимэһээ тэрэнэй дүүргэлтын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй оролдохобди.

Гурбан дурадхал

Ниитын малые үдхэхэ, ашаг шэмэ ехэтэй болгохо гээшэ манай эндэ тон шухала. Энээниие малшан бүхэн ойлгожошье байдаг. Тиигэнгүй яахаб! Аха нютагта гансал мал үдхэдэг ха юм.

Аймаг доторнай малай тоо олошоржол байна. Ниитын мал нүрэгэй үдэжэ байхада, ямар юумэ хэрэгтэй болоноб гэхэдэ, нэн түрүүн тэжээл! Энээнгүйгөөр аргагүй. Сабшалан һайжаруулха хэрэгтэй. Малда тэжээл тарижа ургуулха шухала. Энээн тухай шэнэ табан жэлэй Директивэнүүдэй проект соо тодо һонороор хэлэгдэнэ.

Урдань манай эндэхи колхозуудта луговодуудай тусхай звенонууд ажалладаг байгаа. Тэдэнэр юу хээб? Гартаа хүрзэ барюулад, үдэр һүниие мэдэнгүйгөөр ажалладаг байһан. Тиигээд ехэ үбһэ ургуулжа, хүдөө ажахын выставкэдэшье хабаададаг һэн. Суутай луговодуудшье аймаг соо тоотой байгаа. Тэдэнэй зариман Ш. Д. Аюшеев, Д. Д. Балданов, М. У. Табитуев болон бусадууд мүнөө үндэр наһатай болонхой байдаг. Һургаал абаха хүнүүд эдэл байна ха юм.

Тээд сабшалан һайжаруулха талаар һүүлэй үедэ биража ажаллагдахаяа болёо. Залуушуулай дундаһаа луговод болоод ажаллаха хүн харагданагүй. Мүнөөмнай колхозууд трактор, машинатай болонхой. Урдынхидал адли гар хүсэ хэрэглэлтэй бэшэ. Һубаг ханааб татаха гээ һаашни—оньһото машина бэлэн. Энэ арга боломжые хэрэглэхэ тушаа би ... жаяа оруулнаб.

Хоёрдохёор юу хэлэгдах... бэл, колхоз бүхэн малдаа ... тарижа ургуулха хэрэгтэ а... багаар табина. Газар һайна... халагданагүй, тааруу бол... ража тарилга хэгдэнэгүй. ... эндэ алишье колхоздо з... тарихада болохо. Тээд эн... тариһан ажахынууд гектар ... һөө оройдоол 10 центнер ... абадаг гээшэ. Энэ юун мүр... гасаб. Газар хахалһанай з... Тэрэ газарые хахаланшьегүй... гаа һаань, га бүриһөө 10 ... үбһэн абтаха байгаа. Хари... ригдаһан зелёнко гаргаша... рюулнагүй ха юм. Зелёнкы... һэн аяар хаанаһааб даа, с... доор асарагдадаг. Тэрэнии... рилга, газар хахалалгада хо... ран трактор хүдэлдэг. Тээ... һан юумэниинь үгы ха юм. ... мэһээ Аха нютагтамнай т... гаар хэрэглэгдэхэ агрот... байха ёһотой. Богони болзо... болбосордог, эдеэшэдэг һай... мал асарагдаха ёһотой. ... һаа ниитынгээ малда нил... тэжээл тарижа ургуулха а... бди.

Гурбадахинь, бэлшээри һ... руулха шухала. Энэмнай жа... ри шугы бургааһанда дара... байна. Тэрэниинь богони ... дотор хатаажа һалгааха пр... дууд байдаг. Машина зэмс... шье бии. Энэ табан жэлэ... олон янзын техникэ бии б... колхозуудта туһалһай гээ... данаб.

С. САМБЯЛО...

ЭРМЭЛЗЭЛ ДҮҮРЭН

Колхозой түбһөө баруун хойшоо хорёод модоной газарта ахалагша хонишон Жамбал Санжиевай отара үбэлжэжэ байнхай. Хэды эртэ байбашье, хонишод хашаа хорёогоо хоргооһо шабааһа, хүр саһанһаань сэбэрлэжэ, сүлөө забдагүй ажаллажа байбад.

Колхозой зоотехник Дмитрий Дылыкович Базаров хонишодой ажал хэрэгээр һонирхоно.

— Мүнөө дээрээ ажалнай даншье муу гэхээр бэшэл даа. 580 толгой хонидһоо 500 гаран хурьга абаад, нэгэшье толгой гарзалуулангүй, бүрин бүтэнөөр тэнжээжэ байнабди, хонид үшөөл хурьгалжа байна,— гээд ахалагша хонишон тоб байса харюусана.

Нажар, намарай сагта шадамар бэрхээр хонидоо бэлшээжэ таргалуулһаниинь мүнөөшье шадал тэнхээгээ табяагүй, өөдэргэн дорюунууд. Үнгэрһэн жэл ган гасуур боложо, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз мүртэй ургаса абаагүй юм. Үбһэ тэжээлынь урда жэлэйхидээ хаанашье хүрэхэгүй. Хэды тиимэшье һаа, Ноёхоной хонишод үбһэ тэжээлээ тон гамтайгаар гаргашалжа, ажал хүдэлмэридөө муу бэшэ амжалта түйлана.

— Ногооной амта абатар үшөөл уды. Тиимэһээ үбһэ, һолоомоёо наринаар гаргашалжа эдеэлүүлнэбди. Игээд дулааржа, саһанай соорхолоор хагдатай газараар хонидоо гаргажа бэлшээхэ һанаатайбди, — гэжэ Жамбал Санжиев бодомжолон хөөрэнэ.

Коммунист Жамбал Билектуевич Санжиев 10 гаран жэл хонин ажалда хүдэлнэ. Энэ хугасаа соо нилээд ехэ дүй дүршэл, онол аргатай болоһон хүн. Эгээл тиимэһээ жэлһээ жэлдэ һайн амжалтануудые түйладаг, харууһалдаг малнуудынь тобир тарганаар үбэлжэжэ, гарза хохидолдо ороо гэжэ байгаагүй, абаһан уялгаяа дүүргэжэ шададаг хүн юм.

Тиигэжэ үшөө халуун намар байхада сүлөө забһар гаргажа, хонидойнгоо үбэлжэхэ, хото хорёо наг шэбхэһээнь сэбэрлэжэ, газаа досоогүй дулаалаа, хобоо болоод хаалтануудые бэлдээ. Үбһэ һолоомо, түлеэ залһа газаагаа оруулжа, яһала һайн бэлэдхэлтэйгээр үбэлжэлгэдэ ерээ.

Элэ бүгэдын ашаар харууһалдаг хонидынь хүсэ шадалаар һайн, өөдэргэн томо хурьгадые гаргана, һүтэйшье. Энэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 90-һээ үсөөн бэшэ хурьга, толгой бүриһөөнь 3,1 килограмм нооһо абахаб гэһэн уялгаяа эрхэбэшэ дүүргэхээр хараална.

Тус отара дээрэ ажалладаг залуу комсомол басаган Катя Бадмаева, дүй дүршэлтэй хонишон Дарижап Юстурова гэгшэдэй шударгы ажал тэмдэглэмээр.

Игэжэ эбтэй эетэй, урагшаа һанаатай багахан коллектив, бэрхэшээлнүүдһээ тунхарингүй, түрэл партиингаа XXIII съездые ажалай амжалтануудаар угтажа байнхай.

Колхозой правлени, партком хонишодтоо саг үргэлжэ халуун анхаралаа хандуулжа байдаг. Хонишод, радио шагнажа, элдэб газетэ, журналнуудые саг соогоо абажа, һонирхон уншанад.

Гэхын хажуугаар, холын гүүртэ, отарын малшадта эмнэлгын, худалдаа наймаанай хүдэлмэришэд үшөөл үсөөн ябана, хонишодые жэжэ божо юумэр ханганагүй.

Мүнөө үргэн Ноёхоной хонишод 4200 хурьга абаха түсэбтэй аад, һүүлэй мэдээгээр 3500 гаран хурьга абаад, бүрин бүтэнөөр харууһалжа байнхай.

Иимэл даа, богонихоноор тогтоходо, коммунистын хүндэтэ нэрэ зэргэ арюунаар сахижа ябаһан, нютаг нугадаа хүндэтэй, түрүү хонишон Жамбал Билектуевич Санжиевай ажал хэрэг.

В. БУДАЖАПОВ.

Сэлэнгэ.

«Усть-Илим» тээш...

Ангара дээрэ баригдажа байһан гурбадахи Усть-Илимскэ электростанциие Братскатай холбохо зам заһалга дундаа. Харгые зубшаһан электродамжуулгын лини ашаа... үгэхэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэгдэжэ байнхай. КПСС-эй XXI... дын нээгдэтэр Братскын электрын элшэ хүсые Усть-Илим д... хые барилгашад оролдожо байна. Зураг дээрэ: дээдэ та... Абакан-Тайшет гэжэ зам барилга дээрэһээ ерэһэн модо о... Василий Пятаков, доодо таладань — Братск — Усть-Илим гэж... барилгын участогуудай нэгэн дээрэ. АПН-эй ф...

ТЭНДЭ КОММУНИСТНУУД

...нхид юу хэхэб гэжэ тодор... ойлгуулаа бэлэй. Түүхэтэ ... нэрэтэй түрэтэйгөөр уг... тула тус фермын һаалишад ... кварталайнгаа түсэбые ... урид дүүргэхые эр...

Совхозой бусадшье агитатор... коммунист Г. Г. Цыбиков... дутангүй ажаллахые мүн баһа ...

ХОЛБОО БАРИСААТАЙ БАЙХАДА

Манай совхозой парткомой ажал хүдэлмэреэ нютагай интеллиген... нягта холбоотойгоор ябуул... эрмэлзээнэ. Ажалшадай ... ойлгууламжын хүдэлмэ... ябуулха хэрэгтэ багша... эмшэлэгшэд илангаяа ехэ ... хүргэнэ. Тэдэнэр ганса лек... уншаад, концерт харуулаад ... дүүргэнэ бэшэ, сүлөөтэй ... хонишод, һаалишадай ... хамһалсана. Жэшээлбэл, ...аймнай 11 жэлэй һургуу... багша В. Т. Доржиев үбэ... амаралтын үедэ бүлэг һу... дахуулаад, аяар холын, ...-Сомонһоо 60 модоной зай... оршодог, Хапчугай отарынхид... санаар ошожо, амаралтынгаа ... үнгэргэһэн юм.

Тэндэ ошожо юу хээб? Ганса ...церт харуулаа, лекцинүүдые ... гү? Үгы даа. Хонидой ... халуун хаһа. Үдэр ... илгангүй тухашаржа бай... сакманщигуудта тэдэнэр ха... шадалаараа туһалһан, нарай ...адые абалсаһан юм. Хони... суттаа һахытараа һалиралсаһан һурагшадтай хөөрэлдэхэдэ илангаяа һонирхолтой. Зарим хонидынь хурьгадаа голохо. Аргадалгын ашаар дэлэнгыень дэхүүлхын тула «Тээгэ, тээгэ! Тойго, тойго!» гэжэ үгүүлжэ һураһан байна.

Культбазыень шэмэглэн гоёохотойгоо хамта ханын газетэ, шог ёгто хуудаһануудые гаргаһан байгаа. Ажалдаа һаамайгаар хандадаг зарим хонишодые шүүмжэлэн ёгтолхоһоо гадна, нарай хурьгадые абахадаа ядалсахаа һанаһан хани һурагшадаа наадалһаниинь һонирхолтой. Нёдондо жэлэй февралиин нэгэнтэй жэшээд үзэхэдэ, манай совхозой хонишод 1000 толгой хүрьгадые олоор абаа. Булта дээрээ 4186 хурьга абажа, тэдэнээ бүтэн бүринөөр түлжүүлжэ байна.

Хабарайнгаа амаралтын үедэ тэдэнэр Дээдэ Дунгын № 3 гүүртэдэ айлшалжа ошохоор зэһэнэд.

ХООҺОН ШАШАЛДААН БЭШЭ

Директорэй кабинет соо дэнэ орой болотор галтай байба. Юун болооб, юун тухайгаа хэлсэхээ сугларааб? Али партийна суглаан зарлагдаа гү? Үгы даа.

— Мүнгэн — эд бараан — мүнгэн! Энэнэй удха шанарые хэнтнай тайлбарилан хэлэхэб? — гэһэн асуудалтайгаар политэкономи шудалдаг семинарай хүтэлбэрилэгшэ, совхозой директор Евлампий Федорович Елизов сугларагшадта хандаадхиба.

Мэтэр зуура тоогүй олон гарнууд өөдөө ёдойлдоод, үсэд һайнаар харюусаха хүсэлтэйнүүд былтадаа урда урдаһаань харалсаадхина.

— Багадиев Василий харюусахань. Василий Яковлевич, харюусагты! — гээд директорэй хандансаарнь, коммунист, механизатор-кукурузовод В. Я. Багадиев һургуулиин һурагша мэтэ тоб байтар харюусажа захална.

Урдань политэкономиин семинарта хүнүүд балай ябадагшьегүй һэн. Ябахынь ябалсаашье һаа, тус эрдэмэй орёо хүшэр зангилаануудые һайса ойлгохошьегүй. Юрын хүдэлмэришэдэй ойлгохын тула хайшан гэжэ семинар үнгэргэхэб? Ямар тиимэ арга бэдэрхэб? Нэгэтэ парткомдоо зорюута суглараад, энээн тухайдаа үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэбэбди. Совхозойнгоо ажахытай нягта холбоотойгоор, юрын зоной ойлгохоор хэлэн дээрэ тайлбарилан хөөрэхэ шухала. Хүн бүхэнэй хэжэ ябаһан ажал хүдэлмэри энээндэ ямар хамаатайб? Тэрэниие ойлгуулха хэрэгтэй. Тэрэ гэһэнһээ хойшо семинар бүхэмнай ехэ һонирхолтойгоор үнгэржэ эхилээ.

Ажал хүдэлмэриһөө үндэһэлһэн жэшээнүүдые тон зүбөөр хэрэглэн харюусахыень шагнахада аятай зохидшье, хэжэ байһан ажалаймнай үрэ дүн дэмы хосороогүй юм. Механизатор В. Багадиевай һүүлээр хонишон, коммунист Бата-Сүхэ Доржиев, һаалишан, коммунистка Мария Бундаева болон бусад һайнаар харюусаа.

Гадна манай совхоздо марксизм-ленинизм шудалалгын дүрбэн жэлэй хоёр һургуули, хоёр жэлэй эхин шатын зургаан политһургуули хүдэлнэ. Хамта дээрээ 286 хүн, тэдэнэйнь 180-ниинь коммунист, 46 комсомолшууд һуралсана.

Пропагандистнууд ганса заажа байһан эрдэмээрээ һонирхоно бэшэ, нёдондо жэлэй март, сентябрь һарануудта үнгэргэгдэһэн КПСС-ЦК-гай Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдтэй һайса танилсуулан, түрэл партиингаа XXIII съездын Директивэнүүдые тайлбарилан ойлгуулна.

Совхозой рабочкомой түрүүлэгшэ Э. Б. Ранжуровай хүтэлбэрилдэг семинар илангаяа һонирхолтойгоор үнгэрнэ. Холын отара, гүүртэнүүдээр ябажа байгаад үнгэргэнэ. Тиигэнгүй аргагүй. Хонишод, малшадые КПСС-эй түүхэтэй танилсуулна. Һаалиин арбан гүүртэнүүдэй һаалишад, малшадай, 20403 толгой хонидые харууһалжа байһан хонишодой урда һонирхолтой хүүр зугаа дэлгэхэ гээшэмнай нилээдгүй ехэ оролдолго аабза. Теэд яахаб. Коммунистнууд хаанашье үрдихэ ёһотой.

АНХАРАНГҮЙ БАҺА АРГАГҮЙ

Үбэл жэлгэ... Хэзээ хэзээнэйхиһээшье хүшэр үбэл болобо гээшэ. Үбһэ тэжээлнай хомор. Яахаб? Хайшан гэжэ адуу малаа, хонидоо бүтэн бүринөөр ондо оруулхаб? Үбһэ тэжээлээ зохидоор үгэхэ, арьбалха хэрэгтэй.

Парткомой үүсхэлээр мүнөө коммунистнууд һүни бүри отара, түүртэнүүд дээрэ дежурлана. Юу хээб, ямар дутагдалнууд байгааб? Тэрээн тухайгаа коммунист бүхэн дневнигтээ бэшэнэ. Жэшээлхэдэ, совхозой прораб Ц. А. Цыденжапов февралиин хоёрой һүни нэгэдэхи отделениин № 3 отарада ошоһон байна.

Дневнигтээ иигэжэ бэшээ: «Янжима Дамбиевагай отарынхид гэмгүйгөөр һүниеэ үнгэргөө. Унтаагүй. Арба гаран хонид хурьгалаа. Нарай хурьгадаа абаһанай удаа дэбтэртээ тэмдэглэл хээ. Хурьгадынь еөдэргэнүүд. Уданшьегүй тэнжэжэ, ябажа эхилээ. Нэгэ хонин хурьгаа голоһон байна. Тиихэдэнь хуушанай хонишон Д. Н. Жигжитов тээглэжэ барижа эхэдэнь абхуулаа. Дэлэнтэйнгээ һуларжа эхилхэлээрнь хурьгандаа һөөл мэсхэй болоод, долёогоо. Эхэеэ хүхэжэ садаагүй хурьгануудыень хөөрүүлһэн һүөөр угжаа. Хомхой хобдогоор хүхэдэг шүдхэрнүүд байгаа. Муунь гэхэдэ, хонишод үбһөө гамнангүй хонидтоо тараажа үгэнэ. Арьбалха, гамнаха хэрэгтэй. Үбһэ кормоор хомор бшуубди гэжэ ойлгуулхые оролдоходом, хониднай муудажа эхилхэ бшуу гэжэ урда хойноошье оруулаагүй. Энэниие парткомдо дуулгаха шухала»...

Анхаржа, хаража байгаагүй һаа, аргагүй байна. Элдэбын ушар тохёолдодог шуу. Үбһэ тэжээлээ гамнаха хэрэгтэй. Хони, малаа бүтэн бүринөөр ондо оруулхын, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхын түлөө нэн түрүүн бидэнэр, коммунистнууд, харюусалгатайбди.

ТҮРҮҮШЫН БУРАЗДААГАЙ ҮДЭР

Түрүүшын бураздаагай үдэр дүтэлжэл байна. Парткомой үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн энэ үдэр жэгтэй гоёор үнгэргэгдэдэг болонхой. Хамаг механизаторнууд эртээнһээ бэлэдхэл хэдэг. Бүхы техникэеэ февралиин 23 болотор заһабарилжа дүүргээбди.

Энэ һайндэр хайшан гэжэ үнгэргэгдэнэб? Анзаһанай булагдаха болотор газарай гэдэмсээр «Хахалха!» гэһэн даабари бүхы тракториcтнуудта үгтэдэг. Үни хада бэлдэжэрхиһэн механизаторнууд тракторнуудаа полевой станай дэргэдэ жэрытэр зогсоогоод, заводилха гэһэн захиралта хүлеэдэг.

Тракторнуудаа түрүүшэнүүлхын урда тээ үнгэрэгшэ жэлдэ шалгарһан тракториcтда «Хилээмэн дабһан хоёр» барюулагдана. Тэрэнээ абахынгаа урда тээ хабарайнгаа тарилгые хаһа сагтань дүүргэхэбди гэжэ тракторист-чемпион найдуулна. Нэгэдэхи тракторна бригадын тракторист Георгий Барабанщиков нёдондо тиимэ хүндэдэ хүртэһэн юм.

Һүүлээрнь уялгануудые баталан абадаг. Хэн хэнтэйтээ мүрысэхые хэлсэдэг. Тиигээд һонирхолтой гоё концерт хараха юм.

Иимэрхүү шэнэ ёһоной һайндэр үнгэргэхэдэ, механизаторнууд аргагүй хүхидэг, урмашадаг, ажалшье урагшатайгаар бүтэдэг.

Түрүүшын бураздаагаймнай үдэр дүтэлжэл байна. Хэниинь «Хилээмэн, дабһан» гэһэн хүндэдэ хүртэгшэ ааб? Хүбүүднай бэлэдхэл хэжэл байна.

Иимэл даа совхозой коммунистнуудай ябуулжа байһан зарим тэды ажал тухай хэлэхэдэ! Түрэл партиимнай түүхэтэ XXIII съезд дүтэлжэл байна. Шэнэ зорилгонуудта, шэнэ илалтануудта маанадые уряална. Шэн зоригтойгоор бэелүүлхэл байхабди.

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ,
Хүдэрийн совхозой парткомой секретарь.

Улаан-Үдын аймагай Тарбагатай тосхоной хүүгэдэй библиотекые даагша Лидия Михайловна Михалева хүн зоной дунда хүндэтэй болоһоор үнинэй. 700 гаран һурагшад библиотекын уншагшадынь болонхой. Тиихэдэ номойнь жасые тоололхо болоо һаа, аяар 12 мянга тухай бии. Библиотекэдэ һонин номуудые уншалган, конференцинүүд ходо үнгэргэгдэжэ байдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: библиотекые даагша Л. М. Михалева.

А. НАГАСЛАЕВАЙ фото.

Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай багшанарай дээдэ һургуулиин 3-дахи курсын студентнэр практика гаража байна. Улаан-Үдын 1-дэхи дунда һургуулиин багша Александра Максимовна Диденкова институдай түүхэ болон хэлэ бэшэгэй факультедэй студентнүүдтэ ехэ туһа хүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: багша А. М. Диденкова студентнүүдтэй хөөрэлдэжэ байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

АЖАЛШАДАЙ БЭШЭГҮҮДҺЭЭ

ДЕПУТАДУУД ТООСОНО

Һаяхан Захааминай аймагай «Байкал» колхозой клуб соо хүн зон олоороо сугларжа, өөрэдынгөө депутадуудтай уулзаба. Энда Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат, аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Дашинима Дамбаевич Бабалаев, Утаата-Далахайн сомоной Соведэй депутадууд — колхозой комплексно бригадын бригадир нүхэр Даши-Дондок Жапович Янжапов, колхозой малшан Балжит Ендонова, һунгагшадайнгаа урда тоосоо.

Депутадууд һунгагшадайнгаа үгэһэн захяа дурадхалнуудай хэр зэргэ бэелүүлэгдэжэ байһан тухай, өөһэдынгөө ажал ябуулга тухай тобшохоноор элидхээ.

Һунгагшадай захяа дурадхалнуудые бэелүүлхэ талаар пилээд хүдэлмэри ябуулагдаа. Арадай элүүрые хамгаалха, соёл гэгээрэлэй шэнэ гуламтануудые байгуулха, худалдаа наймаа һайжаруулха, хүн зоной ажаһуудалай хангамжые улам һайнаар эмхидхэхэ тушаа хэмжээнүүд абтаа. Жэшээлхэдэ, Санагын участково больницада түргэн туһаламжын автомашина үгтөө. Далахай нютагта медицинскэ фельдшер эльгээгдээ. Аймаг дотор соёлой, гэгээрэлэй шэнэ гуламтанууд бии болгогдоо. Олон магазин, ларёгууд шэнээр баригдаһан байха юм.

Хүдөө нютагай хүн зоной соёлой болон ажаһуудалай эрилтэ үдэр ерэхэ бүри улам дээшэлжэ байна. Энээниие хүсэлдүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүй оролдохо болонобди гэжэ депутадууд һунгагшадайнгаа үмэнэ хэһэн тоосоон дотороо тэмдэглэнэ. Мүн саашадаа ябуулха хүдэлмэри тухайгаа хөөрэһэн байна.

Һунгагшад Федор Будаев, Николай Дампилов болон бусад үгэ хэлэхэдээ, арадай зарсанарай ажал ябуулга тухай, нютагай хүн зоной аша туһын тулада тэдэнэй оролдолгые һайшаабад. Тиихэтэеэ хамта, хүдөөтэй магазинуудта ажалшадай үдэр бүриин хэрэгсэлэй эд бараан, илангаяа үбэлэй малгай, эхэнэр хүнэй нэхэмэл нооһон, трикотажна хубсаһан хомор, зарим үедэ шүдэ угаадаг паста, щётко мэтэ жэжэ юумэн байдаггүй. Энэ талаар нютагай худалдаа наймаанай эмхи зургаанууд анхарха ёһотой. Холын фермэ, бригадануудай колхозникуудта кино, автолавканууд үсөөн ошоно. Уран һайханай концерт наадан харуулагданагүй гэжэ һунгагшад мэдүүлбэ.

Утаата, Далахай нютагуудтахи эхин һургуулинууд аяар 1938 ондо баригдаһанһаа хойшо нэгэшье удаа заһабарилагдаагүй, һуури, оройнуудынь хуушаржа, үмхиржэ муудаа. Пеэшэнгүүдынь утаа хаядаг болонхой. Эдэ һургуулинуудые мүнөө жэл капитальнаар заһабарилхын тулада мүнгэн туһаламжа үзүүлхыень Гэгээрэлэй министерствэдэ уламжалхые һунгагшад депутадуудтаа хүсэбэ. Мүн Утаата Далахай хоёрой хоорондохи харгы тон муу. Энээниие заһабарилха тушаа эрилтэ табибад.

Депутадууд һунгагшадайнгаа табиһан эрилтые бэелүүлхын түлөө хэмжээ абаха, оролдохо байһанаа мэдүүлбэд.

Уулзалтын һүүлээр суглаанда хабаадагшадта шэнэ кино харуулагдаа.

Д. ВАНЧИКОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

НЭРЭ ЗҮҮҺЭН СОВЕТ

Чисаанада пенсионернүүдэй совет 42 хүнһөө бүридүүлэгдэһээр хоёр жэл болоо. Теэд эдэнэр юу хэхэ, ямар зорилготой байһанаа мүнөө хүрэтэр ойлгоодүй. Совхозой рабочком соведэй хүдэлмэридэ туһалхашье дурагүй, «иигэд сээд лэ байгты» гэһэндэл абяагүй.

Энэ соведэй эдэбхитэйгээр хүдэлөөд байгаа һаа, пенсионернүүдэй, үбгэд хүгшэд, үбшэн зэрэмдэг хүнүүдэй ажабайдалда туһалха талаар совхозой профсоюзай рабочкомой хэхэ ажал урагшатай байха һэн. Тиимэ юумэн хэгдэнэгүй. Жэшээлхэдэ, Эсэгэ ороноо хамгаалха дайнда ябахадаа 1943 ондо нюдөө үбдэжэ, харахагүй болоһон Цыдып Намсараевич Дашиевта мүнөө хүрэтэр пенси олгогдсодүй. 1930 онһоо хойшо колхоздо нэгэшье үдэр һамшаагүй ажаллаһан, мүнөө Хэжэнгын совхозой дүрбэдэхи отделенидэ ажаһуудаг 82 наһатай Ринчин Санжиев, үншэн ганса бэе үбгэжөөл, баһал пенсигүй дээрэһээ шадаха зэргээрээ ажаллажа байдаг.

Пенсионернүүд. 74 наһатай Цыден Санжижапов, 68—70 наһатайшуул С. Самбуев, Б. Басаров, Ц. Цыбжитов, П. Цыренжапова, Н. Бадмаев, В. Сумароков, Д. Базарова, Б. Ж. Шагдаров болон бусад совхозойнгоо ажалда хабаадалсаһаар. Теэд эдэнэй ажаһуудалай, гэр байрын байдал тон хангалтагүй. Шарлай-абгай, Нимбуужы зэргэ ганса бэе үбгэд, хүгшэд баһал анхаралаар хүреэлэгдэхэ ёһотой юм.

Иимэ хүнүүдтэ ажаһуудалай таатай эрхэ байдал олгохо, эмшэлгэ, аршаан курортнуудта ябуулха тушаа совхозой рабочком, пенсионернүүдэй совет анхарха зэргэтэй.

Пенсионернүүдэй соведэй хүдэлмэридэ хэн туһалха зэргэтэйб? Мүн аймагай соведэй гүйсэдкомой социальна хангамжын таһаг хажуу тээ байхаар бэшэ.

Ш. ЦЫВАНОВ.

Хориин аймаг. Могсохон тосхон.

Богуницада (Баруун Словаки) 150.000 киловатт хүсэтэй орон доторхи түрүүшын атомна электростанциин барилга дүүргэгдэхэеэ байнхай. Электростанциин проек тые совет мэргэжэлтэд зохёогоо. Зураг дээрэ: Богуницадахи атомна электростанциин юрэнхы түхэл.

ЧТА-гай — АПН-эй фото.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДТА

ЧЕХОСЛОВАКИ

ПРАГА. Советскэ Союзай Коммунис партиин болохоёо байгаа XXIII съездые коммунизм тээшэ ... шухала шата болоно гэжэ Чехословакиин хэблэл нэрлэнэ. ...э совет коммунистнуудай ...э байһан бэлэдхэл, СССР-эй ...ай ажахые хүгжөөхэ шэнэ ...ан жэлэй түсэб тушаа Директивэнүүдые зүбшэн хэлсэлгэ ту... газетэ, журналнууд үргэнөөр ...нэ, радио болон телевидени ...нэжүүлгануудые хэнэ.

Съездын урда тээ Советскэ ...зда боложо байһан зүбшэн ...хэлсэлгэнүүд табан жэлэй түсэб... галуурхищье политическэ, ...альна болон научно-техниче... шухалын шухала асуудалнуу... хаража үзэлсэнэ гээд «Руде ...во» газетэ тэмдэглэнэ. КПСС-... XXIII съезд уласхоорондын ... ехэ удха шанартай гээд «...бодное слово» гэжэ газетэ ...

* * *

ПРАГА. Республикынгаа Коммунис партиин XXIII съездэ Чехословакиин коммунистнууд бэлэдхэжэ байна. Ороной олон нютагуудта районно партийна конференцинүүд боложо, XXIII съезд тушаа КПЧ-гэй ЦК-гай тезисүүдэй проект тэдээн дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ, партийна организацинуудай саашанхи зорилгонууд тодорхойлогдоо, областной партийна конференцинүүдэй делегадууд һунгагдаа.

БОЛГАРИ

СОФИ. Болгариин архитектурын недели эндэ эхилээ. Архитекторнүүдэй коллективүүд өөһэдынгөө хүдэлмэриин дүнгүүдые гаргаха, социализмын эрхэ байдалда городуудые бодхон бариха саашанхи зорилгонуудые зүбшэн хэлсэхэ, мүнөөнэй архитектурын шэнжэтэй, энэ талаар амжагдаһан туйлалтануудтай олониитые ганилсуулха байна.

Хэдэн зуун гоё һайхан Культурын байшангууд, театр кино, һургуули, больница, культурно-ажаһуудалай талаар хангалгын центрнүүд гэхэ мэтэ ороной городууд болон тосхонуудта арадай засагай жэлнүүдтэ баригдаһан байна. Республикын байрын фонд 1957 онойхитой сасуулбал, 83.5 процентээр нэмээ, хүдөөгэй байранууд бултадаа шахуу шэнэдхэн һэлыбэгдэһэн байна. 1980 он хүрэтэр хүн бүхэндэ 16 дүрбэлжэн метр байрын талмайн хүртэлгые хангажа шадахаар барилга Болгарида хэхэ гэһэн зорилго табигданхай.

СОФИ. Хамта дээрээ 650 мянган тонно ашаа даадаг далайн суднанууд Болгариин национальна туг доро тамаржа ябадаг. Гол мүрэнэй флодой ашаа даалгань 90 мянган тонно болоһон байха юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ Болгариин ондоо тээшэнь худалдадаг, мүн бусад оронуудһаа худалдажа абадаг эд бараанай 80,2 процентнь суднануудаар зөөгдөө.

Мүнөө жэлдэ Болгариин худалдаа наймаанай флот шэнэ түхэлэй шэнэ суднануудые нэмэжэ абаха байна. Энэ табан жэлэй эсэстэ НРБ-гэй далайн худалдаа наймаанай флодой тоннаж 1 миллион үлүүтэй тонно болохо юм.

МНР

УЛААН-БААТАР. Баһа нэгэ промышленна предприяти — Польшын Арадай Республикын техническэ туһаламжатайгаар баригдаһан бетоной завод Монголой ниислэлдэ ашаглалгада үгтөө. Энэ завод жэлэй турша соо 27 мянган кубическа метр бетон гаргажа шадаха байна. Шэнэ заводой продукци промышленна болон гэр байрын барилгада хэрэглэгдэхэ.

РУМЫНИ

БУХАРЕСТ. Румыниин промышленность энэ жэлэй түрүүшын хоёр һарын түсэбые 101,2 процент дүүргээ. Румыниин Коммунис партиин байгуулагдаһаар 45 жэлэй ойе эрхимээр угтахын түлөө мүрысөөн орон дотор улам бүри үргэнөөр дэлгэржэ байна. Январь, февраль һарануудта түсэбһөө галуур 13 тонно шэрэм, 5 мянган тонно булад хайлуулагдаа, 32 мянган тонно нүүрһэн малтагдаа, 70 мянга шахуу паар арһан гутал, бусад олон зүйлнүүд гаргагдаһан байна. Промышленна үйлэдбэри нёдондокой түрүүшын хоёр һарынхитай сасуулбал 10,2 процентээр нэмэ.

КНДР

ПХЕНЬЯН. Арадай хэрэглэлэй эд бараанай советскэ выставкэ эндэ нээгдээд, угаа ехээр һонирхогдоно. Выставкын олон тосто экспонадуудые арадай Корейн ниислэлэй 30 мянга гаран хүн хаража үрдеэд байна. КНДР-эй Арадай Верховно Суглаанай Президиумэй Түрүүлэгшэ Цой Ен Ген, КНДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо болон бусад тусхай тушаалта хүнүүд мартын 21-дэ советскэ выставкын айлшад болоһон юм.

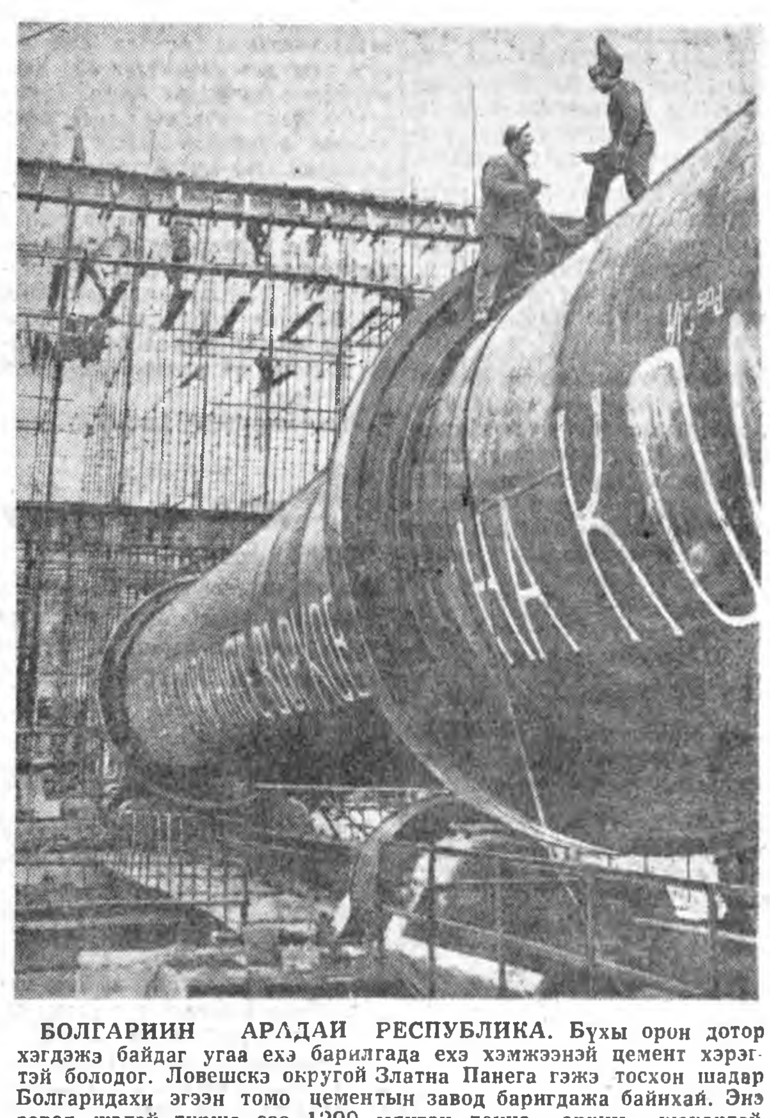
Выставкые хараһанайнгаа һүүлээр Цой Ен Ген хүндэтэ айлшадай дэбтэртэ иигэжэ бэшээ. «Арадай хэрэглэлэй эд бараа бүтээлгээр совет арадай туйлаһан гайхамшагта амжалтануудые энэ выставкэ харуулжа үгэнэ. Советскэ выставкэ хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдтэ туһа хүргэхэ, корей болон совет арадуудай хоорондохи хани барисаа, харилсаа холбоо хүгжөөлгэдэ туһа нэмэри болоо гэжэ бидэнэр найданабди. Коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ бүри ехэ амжалта туйлахыень совет арадта хүсэнэб».

КУБА

ГАВАНА. Кубын баруун провинциин Пинар-Дель-Риодо «Мариэль» гэжэ түлишөөр хүдэлдэг электростанци ашаглалгада үгтөө. 50 мянган киловатт хүсэтэй түрүүшын генераторынь промышленна ток үгэжэ эхилээ. Мүнөө үедэ үшөө гурбан агрегат хабсаргагдажа байна. Тэдэнэй ашаглалгада үгтэхэдэ электростанциин хүсэн 200 мянган киловатт хүрэтэр нэмэхэ юм. Энэ хадаа Кубадахи эгээл лэ ехэ хүсэтэй станци болохо байна. Дам саашадаа электростанциин хүсэн 500 мянган киловатт хүрэтэр нэмээгдэхээр хараалагданхай. Тиигэжэ, Латиин Америкадахи эгээн лэ хүсэтэй электростанци болохо юм.

«Мариэль» советскэ проектээр, совет мэргэжэлтэдэй техническэ туһаламжатайгаар баригдажа байнхай.

Электростанциие нээлгэдэ зорюулагдаһан баярай митинг болоо. Тэрээндэ хэдэн мянган барилгашад, цементын заводой, бусад предприятинуудай хүдэлмэришэд, Мариэлиин хүн зон хабаадалсаа.

БОЛГАРИИН АРДАЙ РЕСПУБЛИКА. Бүхы орон дотор хэгдэжэ байдаг угаа ехэ барилгада ехэ хэмжээнэй цемент хэрэгтэй болодог. Ловешскэ округой Златна Панега гэжэ тосхон шадар Болгаридахи эгээн томо цементын завод баригдажа байнхай. Энэ завод жэлэй турша соо 1200 мянган тонно эрхим шанартай цемент гаргаха юм. Зураг дээрэ: цементын түрүүшын пеэшэнгые гагнажа байна.

БТА-гай — АПН-эй фото.

ЭКОНОМИЧЕСКА ТУҺАЛАМЖА—МАНАЙ ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНА УЯЛГА

Ази, Африка ба Латиин Америкын һая тогтоһон, хүгжэжэ байгаа гүрэнүүдтэй Советскэ Союзай хэдэг экономическа холбоо харилсаан эб найрамдалай хүгжэлтэ дэбжэлтын хэрэгтэ зорюулагдана. Национальна бэеэ даанги байдал түйлаха, тэрэнээ бэхижүүлхэ замаар дабшажа ябаа арадуудта туһалхадаа, совет хүнүүд өөрынгөө интернациональна уялга дүүргэнэ.

КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүдэй проект дотор тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, хүгжэжэ байгаа оронуудтай холбоо харилсаагаа улам үргэдхэхэ гэһэшэ шэнэ табан жэлэй түсэбэй шухала зорилгонуудай нэгэн болоно. ТАСС-ай корреспондент Ю. Берсенев энэ харилсаа холбоон тухай хөөрэжэ үгэхыень гуйжа, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гадаадын экономическа холбоо харилсаа хэдэг Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын орлогшо И. А. Кулевта хандаба.

Советскэ Союзнай бэеэ даанги хүгжэлтын замда орожо байһан гү, али ороһон Азиин, Африкын, Латиин Америкын оронуудта туһаламжа үзүүлдэг. Бэеэ даанги экономикынгоо үндэһэ һуури табилгадань—хүндэ промышленностиин предприятинуудые түрүүшын ээлжээндэ тодхолгодонь, колониальна дарлалтын хойшолонгүүдые түргөөр усадхалгадань туһалнабди гэжэ нүхэр Кулев мэдээсэбэ.

Хүгжэжэ байгаа оронуудтай Советскэ Союзай батадхаһан хэлсээнүүд 600 гаран барилга хэхэдэнь туһа хүргэхөөр хараална. Тэдэнэй 170-ниинь 1966 он болотор ашаглалгада орүүлагдаа. Тиимэһээ Совет ороной абаһан уялгануудай ехэхэн хубинь СССР-эй шэнэ табан жэлэй түсэбэй хугасаа дотор дүүргэгдэхэ болоно. Эдэ барилгануудые хэхэдэнь туһалхын тула СССР-эй зүгһөө өлдэб түхеэрэлгэнүүд эльгээгдэнэ, проектнүүд табигдана, мэргэжэлтэд ошоно.

Урьһа зээлеэр үгтэһөн мүнгэ зөөриин хахадһаа ехэнь хүндэ промышленностьдо зорюулагдан ашаглагдадаг. СССР-эй экономическа, техническэ туһаламжаар баригдаһан предприятинууд 3,4 миллион тонно шэрэм, 6 миллион тонно булад шудхаха, 2,6 тонно миллион прокат үйлэдбэрилхэ, 8,6 миллион тонно нефть бүйлүүлан болбосоруулха байха. Шэнээр баригдаһан электростанцинууд 4,7 миллион киловатт хүсэтэй байхаар хараалагдана.

Арабуудай Нэгэдэмэл Республикада нилээд ехэ хэмжээтэй барилга хэгдэнэ. Хүсэтэ ГЭС-тэй, 3 мянга шахуу километртэ электрын элшэ хүсэ дамжуулха лининүүдтэй Асуанай үндэр хаалтын барилга 1970 ондо сүм дүүргэгдэхэ. Электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилэн гаргалгань 3 дахин нэмээд, түс оронойе индустрижүүлхэ түгэс арга боломжо хангагдаха. Хелуандахи металлургическа булэг барилгануудай түрүүшын ээлжээнэй хүдэлмэри 1966—1970 онуудай турша соо дүүргэгдэхөөр хараалагданхай. Эндэхи барилгын бүхы дээрээ дүүргэгдэһэнэй һүүлээр, 1973 ондо жэл бүри 1,5 миллион тонно булад хайлуулагдадаг болохо.

Аннаба хотодохи (Алжир) металлургическа заводой барилга дүүргэгдэхөөр хараалагдапа. Тэндэ булад хайлуулдаг, прокатна цехүүдые бариха, тэдэндэ хэрэгтэй түхеэрэлгэ үгэхөөр хараална.

Машина бүтээдэг промышленностиин түрүүшын предприяти болохо электротехническэ завод Ирагта ехэ удха шанартай. Энэнь Дүтын бүхы Зүүн зүгтэхи иимэ түхэлэй тон томо предприятинуудай нэгэн болоно. Табан жэлэй һүүл тээшэ машина бүтээлгын завод, Иранай газые Советскэ Союз хүдар дамжуулха хүсэтэ газопровод Иранда ашаглагдадаг болохо.

Совет проектнүүд ба барилганууд хододоо эрхим шанартай байдаг. Главна инженер Н. А. Малышевай хүтэлбэри доро совет мэргэжэлтэдэй зохёоһон, Асуанай үндэр хаалтын проект дэлхэйн гидротехническэ ехэ өхэ фирмэнүүдэй экспертизэй. мэргэжэлтэдэй гараар дамжан гаража, бусад проектнүүдһээ үлүү һайн байһаниинь бүгэдэнэй зүгһөө мэдэрэгдэе. Бхилайда (Инди) совет проектнүүдэй ёһоор баригдаһан металлургическа булэг предприятинүүд найдамтай, гарза багатайгаар хүдэлмэрилнэ.

Советскэ Союзнай Азиин, Африкын хэдэ хэдэн оронуудай газар дорохи баялигуудые шэнжэлэн элирүүлгэдэнь мүн лэ туһа хүргэнэ. Манай геологууд Индидэ, Сиридэ, Пакистанда—нефть, Афганистанда—газ, ОАР-та нүүрһэ олоһон, бусад ондоошье олон шэнжэлгэ хэһэн байна.

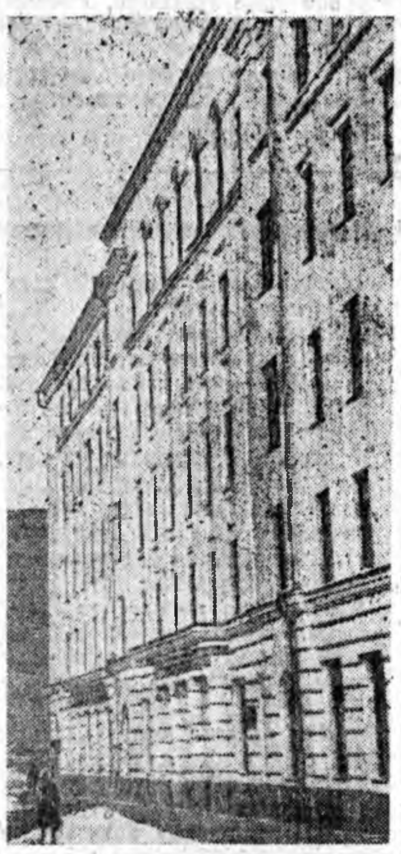
Үндэһөн кадрнуудые бэлдэлгэдэнь Советскэ Союзай хабаадалга онсо шухала удха шанартай. Манай туһаламжын дэлисэ далайсые иимэ тоо, баримтанууд гэршэлнэ. Хүгжэжэ байгаа оронуудта хүдэлмэрилхэ 16 мянга тухай мэргэжэлтэд совет дээдэ һургуулинууд, техникумүүдээр бэлдэгдэ, 10 гара мянган хүн һуража байһаар. Совет мэргэжэлтэд шэнэ барилганууд дээрэнь ошожо, 100 мянга шахуу шадамар бэрхэ хүдэлмэришэдые бэлдээ. Манай туһаламжаар олохон һургуулинууд нээгдэнхэй. Алжирта мянган студентнэрые абажа һургаха Нефтиин ба газай институдай, Нефтиин техникумэй байранууд баригдаад, мянгаад хүн һуража байна. Эдэнь гансашье Алжирта бэшэ, мүн бүхы Африка түбидэхи иимэ түхэлэй түрүүшын һургуулинууд болоно.

1966—1970 онууд дотор ОАР-та мэргэжэлтэй хүдэлмэришэдые бэлдэхэ һуралсалай 20 центр нэмэжэ нээгдэхэ. Афганистандахи политехническэ институт, хоёр техникум 2200 һурагшадые абаха байха. 700 хүниие һургаха техническэ институт Тунисда нээгдэжэ, тэндэ ехээр дуталдадаг харгын барилгын хүдэлмэрилэгшэдые, городой барилгашадые, гидротехнигүүдые, мелиораторнуудые, мүн механигууд, электригүүд ба бусад мэргэжэлтэдые бэлдэхээр хараална.

Совет орон һаяхан тогтоһон, хүгжэжэ байгаа гүрэнүүдэй экономикын бусад олон һалбаринуудаа тогтоолгодонь—транспортна хэлхээ холбооной үйлэдбэринүүдые, хүнгэн промышленностиин предприятинуудые барилгадань, хүдөө ажахын проектнүүдые бэелүүлгэдэнь, элүүрые хамгаалга, соёл болон эрдэм наукаа хүгжөөлгэдэнь ерэхэ табан жэл соо хабаадаха байха.

Манай харилсаа холбоон али али таладаа ашагтай туһатай байдаг. Хүгжэжэ байгаа оронууд урьһа зээлиеэ бусаалгын тоодо орүулан, промышленностьдаа хэрэгтэй түүхэй эдүүдые, үргэн хэрэглэлэй олон янзын эд бараа манда үгэдэг юм. Жэшээлэн хэлэбэл, манай орон ута хөөбэритэй хлопок, джутын зүйл, каучук, арһа, эрэмэл хэрэгсэлнүүд, кофи, сай, лимон, апельсин, рис гэхэ мэтые абадаг.

Хүгжэжэ байгаа оронуудтай хэдэг экономическа харилсаа холбооноймнай удха шанар үшөө яахадаа ехэ байдаг бэ гэхэдэ, энэ харилсаа холбоон тэдэ оронуудай экономическа, политическэ бэеэ даалгые бэхижүүлхэ шухала нүхэсэл болоно. Иимэ харилсаа холбоон бэеэ даанги, амгалан тайбан байдалай, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө тэмсэгшэ арадуудай тэмсэлые улам үргэдхэхэ хэрэгтэ туһа дүхэм болоно.

Улаан-Үдэ хотын үндэр добо дээрэ ербэгэр гэгшын ордон холоһоо толорон харагдадаг. Энэмнай юун гэр гээшэб гэбэл, Улаан-Үдын кооперативна техникумэй байшан болоно. Энэ байшан соо хэдэн олон һаруул аудитори, таһалганууд бии. Доронь һуралсалай магазин байха. Эндэ ерээдүйн наймаалагшад бүхы һургуулиа гаража, дүй дүршэл абана.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ. техникумэй ордон газаа талаһаа харуулагдана. Нүгөөдэ зурагтань техникумэй байшангай нэгэ аудитори соо.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ТҮРҮҮШЫН УУЛЗАЛГА

Краснодар. Эндэ РСФСР-эй эхэнэр шатаршадай дунда түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн боложо эхилбэ. Түгэсхэлэй энэ нааданда зонинууд хоорондын нааданда шалгарһан эрхимэй эрхим шатаршад хабаадалсана. Мүрысөөндэ хамтадаа нэгэдэхи разрядтай 17, уласхоорондын нэгэ мастер Ю. Гурфинкель (Волгоград) гэгшэд хабаадана. Ехэ энэ мүрысөөндэ манай республикын чемпион Лубсама Гармаева ошонхой. Манай шатаршан Гармаева нааданай нэгэдэхи уулзалгын болоходо Москвагай областиин Бедчер гэгшэтэй наадаа. Эдэнэрэй хоорондо болоһон наадан абаһаар яһала һайнаар үнгэрөө. Тиигэжэ абаһаар Гармаевань нэгэ хүбүү үлүүтэй болоһон байна. Нүгөөдынь болгоомжотой һайнаар наадаа һаань энэ уулзалгань тэнсэхэ болоод байһан. Зүгөөр Бедчер гэгшэ хамгаалга хэжэ ябаһаар буруу тээшээ хадууржа, шүүгдэшэһэн байна.

Энэ нааданда түрүүшын табан һуури эзэлэгшэдынь оронойнгоо түрүү һуури буляасалдаха зонын хахад финалда хабаадалсаха эрхэ олохо юм. Эндэ шалгарһан хоёрынь РСФСР-эй шатаршадай федерациин эмхидхэһэн эхэнэрнүүдэй уласхоорондын мүрысөөндэ наадаха болоно. Тиимэһээ эхилээд байһан мүрысөөндэ хабаадаһан шагаршан бүхэн эрхим һайнаар наадахые оролдоно.

Л. КОРОЛЕВА.

ЧЕМПИОНУУД ТОДОРОО

«Динамо» бүлгэмэй спортсменүүд самбо барилдаагаар хоорондоо мүрысэбэ. Шадамар бүхэшүүлэй нэгэн Сотнич (эгээн хүнгэн шэгнүүртэй) дүрбэн уулзалга үнгэргэхэдөө, булганиие шүүжэ, чемпионой нэрэ солодо хүртэнэ. Железнодорожно районой түлөөлэгшэ Ламагханов хүнгэншэг шэгнүүртэн сооһоо шалгараа. Хүнгэн, дундуурша шэгнүүртэнэй дундаһаа Личал, Потапов гэгшэд эрхимлэһэн байна. Дунда зэргын шэгнүүртэдэй хоорондо болоһон мүрысөөндэ залуу спортсмен Трепетун эрхимлээ.

Д. НИМАЕВ.

ПРАВДА БУРЯТИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: Бурядай транспортые шэнэ табан жэл с... үшөө һайн болгохо тухай түс... бэшэг. «КПСС-эй обкомдо, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй С... ведтэ» гэһэн рубрика доро са... шалан һайжаруулха һара уни... гэхэ тухай материал толилогдо... «КПСС-эй XXIII съездын делег... дууд» гэһэн рубрика доро В. Н... колаевай корреспонденци. СССР... эй Верховно Соведые һунгаха һу... гуулиин Центральна комисси... кандидадуудые дэбжүүлһэн тух... болон ТАСС-ай бэшэшье материал... нууд: «Литературын, искусствы... онсо гайхамшаг зохёолнуудай т... лөө, эрхим һайнаар гүйсэдхэн на... даһанайнь түлөө үгтэхэ Росси... шангууд».

Хоёрдохи хуудаһанда: «Па... тиин түсэб—арадай түсэб» гэ... гаршаг доро хэдэн олон матер... толилогдоно. В. Орловой кор... понденци (түгэсхэлынь гурба... хи хуудаһанда).

Гурбадахи хуудаһанда: О. ... наевагай «Үхибүүд хани барис... гаараа омогорхоно» гэһэн корре... понденци. В. Окуневой корре... понденци. А. Политовай матер... Хилын саанаһаа мэдээсэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Н. ... Каландарашвилиин түрэһөөр 9... жэлэй ойдо зорюулагдаһан мат... риал (авторынь О. Березков... Нютаг нютагай һонин. Соносх... нууд.

ЗАМБИ ТҮБИИН ЗҮГ ЗҮБХИС БҮХЭНҺӨӨ

ТЕЛЕГРАФ ТЕЛЕФОН РАДИО

Бирмингемдэ Дж. Голлан үгэ хэлэбэ

ЛОНДОН, мартын 22. (ТАСС). Великобританиин Коммунис партиин генеральна секретарь Джон Голлан Бирмингемдэ үгэ хэлэхэдээ, консерваторнууд болон лейбористнуудай һунгалтын урда тээхи тактикые элишэлһэн байна.

Англиин мүнөөнэй экономическа байдалай шалтагаан тухай шухалын шухала асуудалые эдэ хоёр томо партинууд алгасан гарана гээд Голлан тэмдэглээ. Түлөөр түйган болоһон экономическа байдалые консерваторнуудһаа залгаламжалан абаһан байнабди гээд лейбористнууд мэдүүлдэг, экономическа бэрхэшээлнүүдээ лейбористнууд бүри гүнзэгырүүлээ гээд консерваторнууд баталан хэлэдэг. Тэдэнэй алинииньшье зүб зүйтэйгээр хэлэнэл даа. Зүгөөр промышленностьдахи бэрхэшээлые зайсуулха тухай консерваторнуудшье, лейбористнуудшье абяа анир гараһатүй.

«Тэрэнэй политика мүнөө жэлдэ үйлэдбэриие хизаардахагүй» гэжэ Вильсон тодоруулаг лэ гэжэ бидэнэр тэрээндэ хэлэнэбди. Хит болон Вильсондошье ойрын жэлнүүдтэ ажал хэрэгээ һайжаруулха ямаршье хараа зам байхагүй.

Голлан иигэжэ онсолон тэмдэглээ: «Тохёолдоһон байдалһаа гараха гансахан лэ арга бии: зэбсэгтэ хүсэнүүдэй таргашануудые болон хилын саанахи баазануудые хорооход шухала, урьһаламжын түрэсые бага болгохо хэрэгтэй. Тиихэдэ продукци улам ехээр гаргаха арга боломжо промышленностьдо бии болохо».

Финляндидахи һунгалтын дүнгүүд

ХЕЛЬСИНКИ, мартын 22. ТАСС-ай корреспондент Д. Ершов иигэжэ дамжуулна:

Мартын 21—22-то Финляндида болоһон парламентскэ ээлжээтэ һунгалтада хүдэлмэришэнэй партинууд амжалта түйлаа. Парламентда эгээн ехэ һуури мүнөө эзэлһэн социал-демократическа парти 56 мандат абаа, тэрэнь парламентын үрдын составайхида орходоо 18 мандадаар олон. Финляндиин арадай демократическа союз һунгалтын үедэ хүдэлмэришэд болон жэжэ таряашадай социал-демократическа союзтай нэгэдэл байгуулһан юм. Энэ парти урда мэтэ 49 мандаттай зандаа үлөө.

Правительственна коалицида ородог буржуазна партинууд 19 мандадаа алдаа. Эгээн хархиа парти болдого коалиционна парти 7 мандадаа алдаһан байна.

ВЬЕТНАМ АРАДАЙ ПАТРИОТИЧЕСКА ХҮДЭЛӨӨНЭЙ ЗОРИЛГОНУУД

ХАНОЙ, мартын 22. (ТАСС). Американ империалистнуудта эсэргүүсэн ороноо абархын түлөө тэмсэлэй үедэ патриотическа хүдэлөөнэй ямар шэглэлтэй байха, тэрэнэй дүүргэхэ зорилгонууд тухай ДРВ-гэй Национальна Суглаанай сэг үргэлжын комитедэй тогтоол эндэ толилогдоо.

1965 оной турша соо энэ хүдэлөөндэ ехэ амжалтанууд түйлагдаа гээд тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. ДРВ-дэ һандаргалгата добтолго хэһэн американ авиаци хүндэ хохидолдо ороо. Социализмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдээ; сэрэгэй байдалтай байгаашье һаа, хүн зоной материальна байдал муудаагүй, болбосоролынь дээшэлжэл байгаа.

Американ империалистнуудта эсэргүүсэн, ороноо абархын түлөө тэмсэлэй үедэ баримталагдаха шэглэлые болон бэелүүлэгдэхэ зорилгонуудые Национальна Суглаанай сэг үргэлжын комитет тодорхойлоо. Дайсантай баатарлигаар тэмсэхэ, социализмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулгые үргэлжэлүүлхэ, ороной сэрэгэй болон экономическа хүсэ шадалые дээшэлүүлхын тулада үйлэдбэриие үргэдхэхэ зорилгонууд табилсагдаһан байна. Ороноо эдэбхитэйгээр хамгаалхаар арад хүсэд шиидэнги байха ёһотой гээд тогтоол соо хэлэгдэнэ.

ДРВ-гэй МИД-эй мэдүүлгэ

ХАНОЙ, мартын 22. (ТАСС). Американ империалистнууд Урда Вьетнамда химическэ бодосууд болон хорото газуудые улам бүри ехэ хэмжээтэйгээр хэрэглэжэ байна. Гитлеровскэ фашистнуудшье иимэ юумэ хэхэһээ айрхасаһан байгаа бэшүү. Америкынхидай эдэ ябуулганууд хаа Вьетнам тушаа 1954 оной Женевскэ хэлсээнүүдые хорото газууд болон мүн иимэ бодосуудые дайн сэрэгтэ хэрэглэхые хориһон 1922 болон 1925 онуудай уласхоорондын хэлсээнүүдые бүдүүлигээр эбдэһэн ябадал болоно гээд ДРВ-гэй МИД-эй мүнөөдэр толилогдоһон мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Урда Вьетнамда Америкын сэрэгүүдэй хорото газуудые хэрэглэхэдэ хэдэн түмэн хүнэй хохидоһон, олон мянган толгой малаа, ехэ талмай дээрэхи тарилгын хосорһон тухай олон тоото баримтанууд мэдүүлгэ соо дурсагданхай.

США-гай правительствын энэ жэгтэй муухай сэрэгэй гэмтэ ябуулгануудые ДРВ-гэй правительство үүр сухалтайгаар буруушаана. Американ эзэрхэг түримхэйшүүлые шоо үзэн буруушаахыень, химическэ бодосууд болон хорото газуудые хэрэглэлгые цары болюулха, Урда Вьетнамһаа өөрынгөө, союзнигуудайнгаа сэрэгүүдые гаргаха, Вьетнам тушаа 1954 оной Женевскэ хэлсээнүүдые нариинаар дүүргэлтэ болгохо тухай США-гай правительстводо эрилтэ хэхыень аха дүү социалис болон эб найрамдалда дуратай оронуудай правительствануудые, мүн арадые, тэрэшэлэн демократическа организацинуудые, дэлхэйн түрүү үзэл бодолтой хүнүүдые ДРВ-гэй правительство ехээр уряална.

ДРВ-дэ буудуулан унагаагдаба

ХАНОЙ, мартын 22. (ТАСС). ДРВ-гэй зэбсэгтэ хүсэнүүд Хатинь провинциин газар дээрэ америкын гурбан самолёдые мартын 20-до буудажа унагаагаа. Хэдэн лётчик плендэ абтаа гээд Вьетнамай информационно агентство дамжуулна.

Тиимэ болохолоороо, 1964 оной августһаа хойшо Хойто Вьетнамда 920 американ самолёт буудуулан унаа.

Зургаан ороной Министрнүүдэй Соведэй сесси

БРЮССЕЛЬ, мартын 22. ТАСС-ай корреспондент А. Огородников иигэжэ дамжуулна:

Европын экономическа нэгэдэлэй Министрнүүдэй Соведэй ээлжээтэ сесси үсэгэлдэр эндэ хүдэлмэреэ эхилбэ. Люксембургын премьер-министр Пьер Вернерэй түрүүлэлгэ доро сесси хүдэлмэрилжэ байнхай.

Юрэнхы дэлгүүртэ хабаададаг оронуудай хүдөө ажахыда мүнтэ һомолхо асуудалнууд сесси дээрэ дахяад зүбшэн хэлсэгдэхэ байна. Энэ асуудалые зүбшэн хэлсэлгэһээ уламжалан, нёдондо жэлдэ бүлэглэл дотор бэрхэшээл тохёолдоһон юм.

Хүдөө ажахын продукциие ондоо тээшэнь гаргажа худалдалгада мүнгэ һомолхо фондо Европын экономическа нэгэдэлэй гэшүүн гүрэнүүдэй мүнгэ оруулалгын хэмжээн тухай асуудалнуудые зургаан ороной министрнүүд сесси дээрэ зүбшэн хэлсэхэ. Энэ асуудалаар хамагай түрүүндэ Франци болон Голланди һонирходог гээд Бельгиин газетэнүүд мэдээсэнэ. Сессиин хүдэлмэриин урагшатай байха байһанда этигэхэнь бэрхэтэй. Юуб гэхэдэ, зүбшэгдэхэ зүйлынь угаа орёо асуудал болоно, арсалдаан гарана, тэрэшэлэн Бельгиин шэнэ правительствын парламентаар баталагдаагүй байһан дээрэһээ сессиин хүдэлмэридэ хабаадажа байһан Бельгиин министрнүүд шухала шиидхэбэри абалсаха эрхэ түлөөлэлгэгүй гээд газетэнүүд тэмдэглэнэ.

Һуурин газарнуудые бомбодоно

ХАНОЙ, мартын 22. (ТАСС). Урда Вьетнам болон Таиландахи аэродромууд дээрэ, америкын 7-дохи флодой корабльнууд дээрэ байрладаг бүлэг олон американ самолёдууд мартын 19 болон 20-до Вьетнамай Демократическа Республикын агаарай хилые хэдэн дахин дабаһан байна гээд ВИА агентство мэдээсэнэ. Лайтяу, Иенбай, Футхо, Хатинь гэжэ провинцинуудтахи һуурин газарнуудые, промышленна барилгануудые, Тханьхоа провинциин Хонме аралые США-гай авиаци бомбодоо, буудаа. Гална Ванлай мүрэнэй адагта загаһа барилгын суднануудые американ лётчигууд буудаа.

Энээн тухай Вьетнамда ажаглалта хиналта хэхэ талаар уласхоорондын комисси Вьетнамай Арадай армиин верховно командованиин хэлхээ холбоо байгуулха зургаанай мүнөөдэр эльгээһэн буруушаалга соо хэлэгдэнэ.

Камбоджын правительствын мэдүүлгэ

ХАНОЙ, мартын 12. (ТАСС). Вьетнамай информационно агентствын корреспондентын Пном-Пеньһээ мэдээсэһэнэй ёһоор, Камбоджын Таиландтай залгаһан хилэ шадарай районуудта добтолхын тулада өөрынгөө авиаци болон далайн-сэрэгэй флодые хэрэглэхэ гэжэ Таиландын засагаархидай шиидхэһые Камбоджын правительство буруушаагаа.

Энэ шиидхэбэриһээ уламжалан, гаража магад бүхы хойшолонгуудай түлөө харюусалгые Таиландын правительство хүсэдөөр дааха гэжэ Камбоджын правительство уридшалан һануулна гээд мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

—□—

Америкын Холбоото Штадууд Вьетнамдахи үршагта муухай дайн байлдаанда оройлдошонхой. Энээн тухай олон карикатура зурагдаһан байха юм. Тэдэнэй нэгэниинь энэл даа.

— Хүбүүд, анхарыт, Макнамара түгэс этигэл найдабаритайл.

Энэ шог зураг Америкын «Чикаго Сан-Таймс» гэжэ газетэдэ толилогдоһон байгаа.

—□—

ШААЯХА САГЫНЬ БОЛО...

Март һарын үнгэрһэн хоёрд... арбаад хоногто республика доо... най үдэшэ үглөөниинь хүйтэнш... шье һаа, үдэртөө игаабаритай д... лаан үдэрнүүд үзэгдөө. Энэнь д... да зэргээр 10—13 градус хүйт... байһан болоно. Дулаан үдэрн... дэй үзэгдэхэдэ, республика доо... дунда зэргээр 6—9 градус хүй... тэр хүйтэрһэн. Тиихэдэ үдэрт... республикын урда аймагуудта 4-... градус дулаан болоһон байн... Республикын бусад газар нют... гуудта 0—5 градус хүйтэн байһа... Заримдаа үглөөгүүр 24—30, р... публикын хойто аймагуудта 31-... градус хүйтэн үзэгдэһэн. Респу... ликын нютаг нугануудта үзэ... һэн уларилай шэнжэ 1954 он... март һарын хоёрдохи арбаад ... ногто үзэгдэһэн уларилтай тад... на. Мүн энэ үе соо республика... нютаг бүхэндэ саһан хайлаха... горхолон урдаһан байна.

Үнгэрһэн үедэ саһан бага... ороо. Хойто, мүн Байгал шадар... районуудта 2—6 миллиметр са... ороһон байна. Тиихэдэ Түнхэн, ... ри, Хоридо саһан ороогүй. Кяа... Сэлэнгэ нютагуудта үлэһэн са... най зузааниинь 13—14 сантим... болоно. Үдэ голые зүбшаад, ... Улаан-Үдын аймагай тала д... даар 2—8 сантиметр саһан үд... хэд. Мүн ой тайгада саһан ... Үнгэрһэн арбаад хоногой һүүлш... үдэр Баргажанда 68 сантиметр ... заан саһан үлэнхэй. Тиихэдэ Ба... гажанай Хилгана шадар са... үлөөгүй.

Иигээд лэ даам даамай дул... жа, тала дайдын, хада майлын ... һан дууһан хайлажа, гол гор... болотороо шааяха сагынь боло... даа.

Ин. КОТОВ.

Редактор **Ц. О. ОЧИРОВ**

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-3..., отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышлен... —48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни —40-49, идеологический—24-74, советского строительства ... быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, информа... ции—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Сов... Министров Бурятской АССР.

Н01491. Зак. № 175.